

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

CHAMBRE DES REPRESENTANTS
DE BELGIQUE

INTEGRAAL VERSLAG
MET
VERTAALD BEKNOPT VERSLAG
VAN DE TOESPRAKEN

COMPTE RENDU INTEGRAL
AVEC
COMPTE RENDU ANALYTIQUE TRADUIT
DES INTERVENTIONS

PLENUMVERGADERING

SEANCE PLENIERE

woensdag

29-05-2002

14:15 uur

mercredi

29-05-2002

14:15 heures

AGALEV-ECOLO	<i>Anders gaan leven / Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales</i>
CD&V	<i>Christen-Democratisch en Vlaams</i>
FN	<i>Front National</i>
MR	<i>Mouvement réformateur</i>
PS	<i>Parti socialiste</i>
cdH	<i>centre démocrate Humaniste</i>
SP.A	<i>Socialistische Partij Anders</i>
VLAAMS BLOK	<i>Vlaams Blok</i>
VLD	<i>Vlaamse Liberalen en Democraten</i>
VU&ID	<i>Volksunie&ID21</i>

<i>Afkortingen bij de nummering van de publicaties:</i>		<i>Abréviations dans la numérotation des publications:</i>	
DOC 50 0000/000	<i>Parlementair document van de 50e zittingsperiode + basisnummer en volgnummer</i>	DOC 50 0000/000	<i>Document parlementaire de la 50e législature, suivi du n° de base et du n° consécutif</i>
QRVA	<i>Schriftelijke Vragen en Antwoorden</i>	QRVA	<i>Questions et Réponses écrites</i>
CRIV	<i>Integraal Verslag, met links het definitieve integraal verslag en rechts het vertaald beknopt verslag van de toespraken (op wit papier, bevat ook de bijlagen)</i>	CRIV	<i>Compte Rendu Intégral, avec, à gauche, le compte rendu intégral définitif et, à droite, le compte rendu analytique traduit des interventions (sur papier blanc, avec les annexes)</i>
CRIV	<i>Voorlopige versie van het Integraal Verslag (op groen papier)</i>	CRIV	<i>Version Provisoire du Compte Rendu Intégral (sur papier vert)</i>
CRABV	<i>Beknopt Verslag (op blauw papier)</i>	CRABV	<i>Compte Rendu Analytique (sur papier bleu)</i>
PLEN	<i>Plenum (witte kaft)</i>	PLEN	<i>Séance plénière (couverture blanche)</i>
COM	<i>Commissievergadering (beige kaft)</i>	COM	<i>Réunion de commission (couverture beige)</i>

<i>Officiële publicaties, uitgegeven door de Kamer van volksvertegenwoordigers</i>	<i>Publications officielles éditées par la Chambre des représentants</i>
<i>Bestellingen:</i>	<i>Commandes:</i>
<i>Natieplein 2</i>	<i>Place de la Nation 2</i>
<i>1008 Brussel</i>	<i>1008 Bruxelles</i>
<i>Tel.: 02/ 549 81 60</i>	<i>Tél.: 02/ 549 81 60</i>
<i>Fax: 02/549 82 74</i>	<i>Fax: 02/549 82 74</i>
<i>www.deKamer.be</i>	<i>www.laChambre.be</i>
<i>e-mail: publicaties@deKamer.be</i>	<i>e-mail: publications@laChambre.be</i>

INHOUD

Berichten van verhindering	1
Regeling van de werkzaamheden	1
<i>Sprekers: Francis Van den Eynde, Jan Mortelmans, Frieda Brepoels, voorzitter van de VU&ID-fractie</i>	

WETSONTWERPEN EN VOORSTELLEN 3

Wetsontwerp betreffende de misleidende en vergelijkende reclame, de onrechtmatige bedingen en de op afstand gesloten overeenkomsten inzake de vrije beroepen (1469/1 tot 8)	3
---	---

Algemene bespreking 3

Sprekers: Els Haegeman, rapporteur, Michèle Gilkinet, voorzitter van de ECOLO-AGALEV-fractie, Marc Verwilghen, minister van Justitie

Bespreking van de artikelen 7

Regeling van de werkzaamheden	8
-------------------------------	---

Voorstel van resolutie van de dames Mirella Minne, Martine Dardenne en Leen Laenens en de heer Peter Vanhoutte betreffende de universele geldigmaking van het Verdrag van Ottawa inzake het verbod van het gebruik, de aanleg van voorraden, de productie en de overdracht van antipersoonsmijnen en inzake de vernietiging van deze wapens en betreffende de intersessionele werkzaamheden (1748/1 tot 4)	8
--	---

Bespreking 8

Sprekers: Mirella Minne, Jef Valkeniers, Peter Vanhoutte, Marc Verwilghen, minister van Justitie

Ontwerp van bijzondere wet tot waarborging van een gelijke vertegenwoordiging van mannen en vrouwen op de kandidatenlijsten van de kandidaturen voor de verkiezingen van de Brusselse Hoofdstedelijke Raad, van de Waalse Gewestraad en van de Vlaamse Raad (overgezonden door de Senaat) (1680/1 tot 4)	12
--	----

- Wetsvoorstel van mevrouw Colette Burgeon en de heren Patrick Moriau en Charles Picqué tot wijziging van een aantal bepalingen uit de kieswetgeving ter bevordering van een gelijke vertegenwoordiging van mannen en vrouwen op de kieslijsten (417/1 en 2)	12
--	----

- Wetsvoorstel van de dames Kristien Grauwels en Claudine Drion tot wijziging van verscheidene kieswetten ter bevordering van gelijke kansen voor vrouwen en mannen bij verkiezingen (635/1 en 2)	12
---	----

Algemene bespreking 12

Sprekers: Kristien Grauwels, rapporteur, Paul Tant, Laurette Onkelinx, vice-eerste minister en minister van Werkgelegenheid, Peter Vanhoutte, Yves Leterme, voorzitter van de CD&V-fractie, Claudine Drion, Fientje Moerman

SOMMAIRE

Excusés	1
Ordre des travaux	1

Orateurs: Francis Van den Eynde, Jan Mortelmans, Frieda Brepoels, présidente du groupe VU&ID

PROJETS DE LOI ET PROPOSITIONS 3

Projet de loi relatif à la publicité trompeuse et à la publicité comparative, aux clauses abusives et aux contrats à distance en ce qui concerne les professions libérales (1469/1 à 8)	3
---	---

Discussion générale 3

Orateurs: Els Haegeman, rapporteur, Michèle Gilkinet, présidente du groupe ECOLO-AGALEV, Marc Verwilghen, ministre de la Justice

Discussion des articles 7

Ordre des travaux	8
-------------------	---

Proposition de résolution de Mmes Mirella Minne, Martine Dardenne et Leen Laenens et M. Peter Vanhoutte relative à l'universalisation de la Convention d'Ottawa sur l'interdiction de l'emploi, du stockage, de la production et du transfert des mines antipersonnel et sur leur destruction et au travail intersessionnel (1748/1 à 4)	8
--	---

Discussion 8

Orateurs: Mirella Minne, Jef Valkeniers, Peter Vanhoutte, Marc Verwilghen, ministre de la Justice

Projet de loi spéciale assurant une présence égale des hommes et des femmes sur les listes de candidatures aux élections du Conseil de la Région de Bruxelles-Capitale, du Conseil régional wallon et du Conseil flamand (transmis par le Sénat) (1680/1 à 4)	12
---	----

- Proposition de loi de Mme Colette Burgeon et MM. Patrick Moriau et Charles Picqué modifiant certaines dispositions relatives aux élections en vue de promouvoir une représentation égale des hommes et des femmes sur les listes électorales (417/1 et 2)	12
---	----

- Proposition de loi de Mmes Kristien Grauwels et Claudine Drion modifiant diverses lois électorales afin d'assurer l'égalité des chances entre les femmes et les hommes lors des élections (635/1 et 2)	12
--	----

Discussion générale 12

Orateurs: Kristien Grauwels, rapporteur, Paul Tant, Laurette Onkelinx, vice-première ministre et ministre de l'Emploi, Peter Vanhoutte, Yves Leterme, président du groupe CD&V, Claudine Drion, Fientje Moerman

<i>Bespreking van de artikelen</i>	29	<i>Discussion des articles</i>	29
<i>Spreker: Paul Tant</i>		<i>Orateur: Paul Tant</i>	
Wetsontwerp tot waarborging van een gelijke 30		Projet de loi assurant une présence égale des 30	
vertegenwoordiging van mannen en vrouwen op		hommes et des femmes sur les listes de	
de kandidatenlijsten van de kandidaturen voor de		candidatures aux élections des Chambres	
verkiezingen van de federale Wetgevende Kamers		législatives fédérales et du Conseil de la	
en van de Raad van de Duitstalige Gemeenschap		Communauté germanophone (transmis par le	
(overgezonden door de Senaat) (1681/1 tot 3)		Sénat) (1681/1 à 3)	
- Wetsvoorstel van de heer Joos Wauters en de 30		- Proposition de loi de M. Joos Wauters et Mmes 30	
dames Kristien Grauwels en Géraldine Pelzer-		Kristien Grauwels et Géraldine Pelzer-Salandra et	
Salandra en de heer Jean-Jacques Viseur ter		M. Jean-Jacques Viseur favorisant l'égalité des	
bevordering van gelijke kansen voor vrouwen en		chances entre les femmes et les hommes lors des	
mannen bij verkiezingen (357/1 en 2)		élections (357/1 et 2)	
<i>Algemene bespreking</i>	30	<i>Discussion générale</i>	30
<i>Bespreking van de artikelen</i>	31	<i>Discussion des articles</i>	31
<i>Spreker: Kristien Grauwels, rapporteur</i>		<i>Orateur: Kristien Grauwels, rapporteur</i>	
Wetsontwerp tot regeling van de bijzondere 31		Projet de loi portant réglementation des droits 31	
rechten verbonden aan de bijzondere aandelen		spéciaux attachés aux actions spécifiques au	
ten voordele van de Staat in de n.v. Distrigas en		profit de l'Etat dans la s.a. Distrigaz et la s.a.	
de n.v. Fluxys (1801/1 en 2)		Fluxys (1801/1 et 2)	
<i>Algemene bespreking</i>	31	<i>Discussion générale</i>	31
<i>Bespreking van de artikelen</i>	32	<i>Discussion des articles</i>	32
<i>Sprekers: Simonne Creyf, rapporteur, Eddy</i>		<i>Orateurs: Simonne Creyf, rapporteur, Eddy</i>	
Boutmans, staatssecretaris voor		Boutmans, secrétaire d'Etat à la Coopération	
Ontwikkelingssamenwerking		au développement	
<i>Mededeling</i>	32	<i>Communication</i>	32
BIJLAGE	35	ANNEXE	35
INTERNE BESLUITEN	35	DECISIONS INTERNES	35
INTERPELLATIEVERZOEKEN	35	DEMANDES D'INTERPELLATION	35
INGEKOMEN	35	DEMANDES	35
INGETROKKEN	36	RETRAIT	36
VOORSTELLEN	36	PROPOSITIONS	36
TOELATING TOT DRUKKEN	36	AUTORISATION D'IMPRESSION	36
MEDEDELINGEN	36	COMMUNICATIONS	36
SENAAT	36	SENAT	36
OVERGEZONDEN WETSONTWERPEN	36	PROJETS DE LOI TRANSMIS	36
AANGENOMEN WETSONTWERP	37	PROJET DE LOI ADOPTÉ	37
REGERING	37	GOUVERNEMENT	37
INGEDIEND WETSONTWERP	37	DEPOT D'UN PROJET DE LOI	37
ALGEMENE UITGAVENBEGROTING 2002	37	BUDGET GÉNÉRAL DES DÉPENSES 2002	37
ARBITRAGEHOF	37	COUR D'ARBITRAGE	37
BEROEPEN TOT VERNIETIGING	37	RECOURS EN ANNULATION	37
PREJUDICIËLE VRAGEN	38	QUESTIONS PREJUDICIELLES	38
MEDEDELINGEN	38	COMMUNICATIONS	38
REKENHOF	39	COUR DES COMPTES	39
WETSVORSTEL NR. 1672/9	39	PROPOSITION DE LOI N° 1672/9	39
WIJZIGINGEN VAN HET PERSONEELSTATUUT	40	MODIFICATIONS DU STATUT DU PERSONNEL	40

PLENUMVERGADERING

van

WOENSDAG 29 MEI 2002

14:15 uur

SÉANCE PLÉNIÈRE

du

MERCREDI 29 MAI 2002

14:15 heures

De vergadering wordt geopend om 14.15 uur door de heer Herman De Croo, voorzitter.
La séance est ouverte à 14.15 heures par M. Herman De Croo, président.

De **voorzitter**: De vergadering is geopend.
La séance est ouverte.

Een reeks mededelingen en besluiten moeten ter kennis gebracht worden van de Kamer. Zij zullen in bijlage bij het integraal verslag van deze vergadering opgenomen worden.
Une série de communications et de décisions doivent être portées à la connaissance de la Chambre. Elles seront reprises en annexe du compte rendu intégral de cette séance.

**Berichten van verhindering
Excusés**

Karel Pinxten, wegens ziekte / pour raison de santé;
Jean-Pierre Grafé, wegens ambtsplicht / pour obligation de mandat;
Lode Vanoost, met zending buitenslands / en mission à l'étranger;
Ferdie Willems, buitenslands / à l'étranger.

**01 Regeling van de werkzaamheden
01 Ordre des travaux**

Overeenkomstig het advies van de Conferentie van voorzitters van deze morgen en gelet op de afwezigheid van leden die de voorstellen indienden, stel ik u voor om het punt 3 betreffende de uitrusting van vrachtwagens en autocars met een "dode- en blindehoekspiegel" (dobli) te verdagen naar volgende donderdag en de voorstellen tot verwerping betreffende de wetsvoorstellen van de heer Pieter De Crem (nrs. 68/1 en 586/1) naar de vergadering van morgen namiddag.
Conformément à l'avis de la Conférence des présidents de ce matin et vu l'absence justifiée de la vice-première ministre et ministre de la Mobilité et des Transports, je vous propose de reporter le point 3 relatif à l'équipement des camions et autocars de rétroviseurs dits « angle mort » (dobli) à jeudi prochain et les propositions de rejet concernant les propositions de loi de M. Pieter De Crem (n°s 68/1 et 586/1) à la séance de demain après-midi.

Geen bezwaar?
Pas d'observation?

01.01 Francis Van den Eynde (VLAAMS BLOK): Mijnheer de voorzitter, tijdens de Conferentie van voorzitters heb ik, samen met u, vastgesteld dat minister Durant verontschuldigd afwezig is en dat de indiener van de resolutie met betrekking tot de dobli-spiegel evenmin aanwezig is, met evenveel reden trouwens aangezien zij een parlementaire opdracht uitvoert in Noord-Afrika, meer bepaald in Marokko.

01.01 Francis Van den Eynde (VLAAMS BLOK): En tant que président de la commission de l'Infrastructure, je souhaiterais tout de même attirer l'attention sur le fait que je comprends mal que tant la ministre Durant que l'auteur de

Het moet mij evenwel van het hart dat wij thans een merkwaardige situatie meemaken. Enerzijds, hoor ik voortdurend – in het bijzonder bij de politieke partij van de vice-eerste minister die had moeten aanwezig zijn, maar verontschuldigd afwezig is – dat verkeersveiligheid de hoogste prioriteit geniet. Voor de politieke groep van de indiener van de resolutie is verkeersveiligheid bij wijze van spreken het motto bij uitstek; voor de leden van die groep bestaat er geen onveiligheid, tenzij de verkeersonveiligheid.

Anderzijds, nu het zover is en de kwestie van de dobli-spiegels na met veel moeite door de commissie te zijn gesukkeld – herinner u in dat verband hoe voorstellen van onder andere mevrouw Brepoels moesten worden uitgesteld omdat men wachtte op een initiatief van de regering – op de agenda van de plenaire vergadering staat, moet zij omwille van bepaalde redenen plots worden uitgesteld.

Dit is geenszins een verwijt tot u gericht, mijnheer de voorzitter, maar in mijn hoedanigheid van voorzitter van de commissie voor de Infrastructuur, het Verkeer en de Overheidsbedrijven moest het mij van het hart dat ik een dergelijke situatie kras vind.

01.02 Jan Mortelmans (VLAAMS BLOK): Mijnheer de voorzitter, aangezien de behandeling van het voorstel van resolutie omtrent de dobli-spiegel wordt verschoven naar de plenaire vergadering van volgende week kan van de gelegenheid worden gebruikgemaakt om een kleine fout recht te zetten in de consideranten.

Inderdaad, onder punt d verschillen de Nederlandstalige en de Franstalige teksten van elkaar in die zin dat er staat "Gelet op de in het Belgisch Staatsblad van 6 februari verschenen omzendbrief", terwijl het moet zijn "Gelet op de in het Belgisch Staatsblad van 16 februari verschenen omzendbrief".

Ik neem aan dat de tekst zal worden verbeterd.

De **voorzitter**: Absoluut. Het is vriendelijk om dit te melden.

Mijnheer Van den Eynde, ik zal met u geen discussie aangaan omtrent de door u aangehaalde situatie die u overigens niet kan verbazen aangezien deze aangelegenheid werd besproken tijdens de Conferentie van voorzitters waarbij u aanwezig was.

Voorts kan men twee kanten uit. Mevrouw Coenen kwam mij verscheidene keren vragen om dit voorstel van resolutie uit te stellen omdat zij zeer gehecht is aan het onderwerp en haar voorstel graag zelf verdedigde. Omwille van conjuncturele redenen zijn minister Durant en mevrouw Coenen tegelijk afwezig.

Ik neem evenwel akte van uw opmerking, mijnheer Van den Eynde.

01.03 Frieda Brepoels (VU&ID): Mijnheer de voorzitter, ik stel met bijzonder veel spijt vast dat dit vandaag gebeurt. Dit ontwerp is op een onaanvaardbare manier in het Parlement behandeld. De voorzitter van de commissie heeft er reeds op gewezen dat wij de bespreking in de commissie minstens 5 keer hebben moeten uitstellen omdat de meerderheid nooit in aantal was of omdat de

la résolution soient absents alors que le texte sur les rétroviseurs Dobli est enfin à l'ordre du jour. Ces deux personnes sont membres de partis qui font de la sécurité routière leur cheval de bataille.

01.02 Jan Mortelmans (VLAAMS BLOK): Une erreur s'est glissée dans les considérants. Les versions néerlandaise et française divergent: l'une mentionne une circulaire publiée le 6 février et l'autre une circulaire publiée le 16 février.

Le **président**: Je prends acte de votre observation concernant cette correction de texte.

01.03 Frieda Brepoels (VU&ID): La façon dont ce projet a été examiné est inacceptable. En commission, nous avons constamment été contraints de reporter la discussion. C'est

regering weer met andere voorstellen voor de dag kwam. Op het ogenblik dat we over het ontwerp zouden stemmen, heeft de Agalev-fractie een voorstel van resolutie ingediend om een wetsontwerp van onze collega's uit de Senaat – dat daar met eenparigheid van stemmen is goedgekeurd – af te blokken. Ik betreur dat ten eerste omdat deze regering de mond vol heeft over de prioriteiten op het vlak van verkeersveiligheid. De eerste minister heeft het hier in oktober 2001 nog komen vertellen.

Mijnheer de voorzitter, u hebt pas vanmorgen vernomen dat mevrouw Durant hier vandaag niet aanwezig kan zijn. Dit is toch zeer uitzonderlijk. Ik heb nog niet vaak meegemaakt dat een wetsontwerp, een wetsvoorstel en een voorstel van resolutie aan elkaar worden gekoppeld, dat zij hier ter bespreking op de agenda worden geplaatst en dat ineens – op de ochtend van de bespreking – wordt gezegd dat de minister niet aanwezig kan zijn. Zij moet voor mij geen verantwoording afleggen, maar wij weten niets. Is ze in het buitenland? Is ze verhinderd? Wist ze niet vroeger dat zij niet aanwezig zou kunnen zijn?

De **voorzitter**: Mevrouw Durant heeft ons geschreven om zich te verontschuldigen. De heer Leterme volgt het tableau met de gepaste aandacht. Op punt 2 van de Conferentie van voorzitters van vandaag verontschuldigt mevrouw Durant zich voor haar afwezigheid. Ik moet toegeven dat ik het bericht maar laat heb vernomen. Ik heb nog laten nakijken waar mevrouw Durant was. Ik denk dat zij in Rome is voor een Europese verplichting. Daarom stel ik voor om deze zaak volgende week te bespreken.

01.04 Frieda Brepoels (VU&ID): Mijnheer de voorzitter, is het mogelijk om de bespreking morgen op de agenda te plaatsen?

De **voorzitter**: Mevrouw Durant is drie dagen afwezig. Bovendien zullen wij morgen het dertigjarig parlementair mandaat van de heren Grafé en Clerfayt en het vijftientigjarig parlementair mandaat van de heer Eyskens viëren. Daarom wil ik de vergadering niet te laat laten eindigen zodat wij de buitengewone erebetuigende vergadering op tijd kunnen openen.

finalement au moment du vote que les membres d'Agalev ont présenté une résolution pour bloquer le projet transmis par le Sénat. En outre, l'absence de la ministre est la goutte qui fait déborder le vase. La majorité affirme haut et fort que la sécurité routière est une priorité mais les actes ne suivent pas.

Le **président**: La ministre Durant s'est fait excuser au préalable.

01.04 Frieda Brepoels (VU&ID): Ne pouvons-nous pas inscrire ce point à l'ordre du jour de demain?

Le **président**: La ministre Durant est absente pour une durée de trois jours. En outre, nous tenons demain une séance d'hommage pour trois membres du Parlement.

Wetsontwerpen en voorstellen

Projets de loi et propositions

02 Wetsontwerp betreffende de misleidende en vergelijkende reclame, de onrechtmatige bedingen en de op afstand gesloten overeenkomsten inzake de vrije beroepen (1469/1 tot 8)

02 Projet de loi relatif à la publicité trompeuse et à la publicité comparative, aux clauses abusives et aux contrats à distance en ce qui concerne les professions libérales (1469/1 à 8)

Algemene bespreking

Discussion générale

De algemene bespreking is geopend.
La discussion générale est ouverte.

02.01 Els Haegeman, rapporteur: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, het wetsontwerp betreffende de misleidende en

02.01 Els Haegeman, rapporteuse: Le présent projet de

vergelijkende reclame, de onrechtmatige bedingen en de op afstand gesloten overeenkomsten inzake vrije beroepen heeft een dubbele doelstelling. Enerzijds strekt het ontwerp ertoe de Belgische wetgeving inzake de vrije beroepen in overeenstemming te brengen met drie Europese richtlijnen. Anderzijds beoogt het ontwerp in eenzelfde wet verschillende bepalingen te groeperen die van toepassing zijn op de vrije beroepen.

De drie richtlijnen zijn, ten eerste, de richtlijn van 1997 betreffende de bescherming van de consument bij op afstand gesloten overeenkomsten, ten tweede, de richtlijn van 6 oktober 1997 over de misleidende reclame teneinde vergelijkende reclame te regelen en, ten derde, de richtlijn van 19 mei 1998 betreffende het doen staken van inbreuken in het raam van de bescherming van de consumentenbelangen.

De wet van 21 oktober 1992 betreffende de misleidende reclame inzake de vrije beroepen en de wet van 3 april 1997 betreffende de oneerlijke bedingen en overeenkomsten gesloten tussen titularissen van vrije beroepen en hun cliënten werden in het ontwerp geïncorporeerd.

De commissie heeft 5 vergaderingen aan de bespreking van het ontwerp besteed. Zij heeft aan de minister bevoegd voor de Volksgezondheid, Economie, Middenstand, KMO en aan de minister van Justitie schriftelijk de adviezen opgevraagd die zij ontvangen hadden van de verschillende organisaties en instellingen die de onder hun bevoegdheid ressorterende vrije beroepen vertegenwoordigen. De orde des baraux francophones et germanophones en de nationale raad van de orde van apothekers hebben hun opmerkingen rechtstreeks en uit eigen beweging aan de commissie bezorgd.

Tijdens de bespreking in commissie werd vooral aandacht besteed aan de volgende punten. Ik geef een opsomming. De nationale orde van apothekers had gevraagd geneesmiddelen en andere gezondheidsproducten voorwerp zouden zijn van een strengere regelgeving, vooral voor verkoop op afstand. De apothekers vroegen dat de verkoop op afstand van geneesmiddelen uitdrukkelijk zou worden verboden en dat vergelijkende reclame voor geneesmiddelen ongeoorloofd zou blijven, meer bepaald met het oog op de volksgezondheid. De vertegenwoordiger van de minister antwoordde dat dit een kaderontwerp is waarin steeds wordt verwezen naar mogelijke strengere wetten die reclame in zijn geheel alsook verkoop op afstand kunnen verbieden. Uiteindelijk werd evenwel een amendement aangenomen van mevrouw Gilkinet en de heer Tavernier dat bepaalt dat de Koning na advies van de beroepsregulerende overheden de vergelijkende reclame kan verbieden of beperken om de volksgezondheid te vrijwaren.

Een tweede discussie handelde over de definitie van een vrij beroep zoals omschreven in artikel 2 van de wet. De vraag werd gesteld of het ontwerp rekening hield met de realiteit dat vrije beroepen hun activiteit in een vennootschap uitoefenen. De heer Fournaux had terzake een amendement ingediend. Aangezien de vertegenwoordiger van de minister de argumentatie kon volgen, werd meteen geopteerd voor het regeringsamendement 17 waarbij een nieuw artikel 3 werd ingevoegd. Dit artikel stelt dat in het geval een

loi vise à mettre la législation belge en conformité avec trois directives européennes de 1997 et de 1998 sur les professions libérales et notamment sur la protection des consommateurs contre la vente à distance et la publicité trompeuse. En outre, ce projet vise à regrouper une série de dispositions des lois du 21 octobre 1992 et du 3 avril 1997 en matière de publicité trompeuse et de clauses abusives.

Les divers ministres compétents ont remis les avis des organes et organismes représentant les professions libérales et relevant de leur compétence. Un certain nombre d'organisations ont remis leurs avis directement.

L'ordre national des pharmaciens a formulé des observations à propos de la publicité comparative et de la vente à distance, qu'il souhaite interdire. Le ministre a indiqué que ce texte est un projet-cadre se référant à des lois plus sévères. Un amendement de Mme Gilkinet et de M. Tavernier visant à permettre d'interdire ou de limiter la publicité comparative par arrêté royal a été adopté.

La notion de profession libérale, dont il est question à l'article 2 de la loi, a été l'objet de discussions. Dans la pratique, en effet, de nombreuses professions libérales sont exercées dans le cadre de sociétés. Par son amendement n° 17, le gouvernement a inséré un article 3. Lorsqu'une profession libérale est exercée par une personne morale qui n'est pas titulaire d'une profession libérale, cette personne morale est également liée par les dispositions de la loi.

Une autre discussion a porté sur les règles de déontologie de la profession qui ne doivent pas être approuvées par la voie d'un arrêté royal, de sorte que l'article 5 du projet imposait une contrainte complémentaire qui ne se justifie

vrij beroep wordt uitgeoefend in het kader van een rechtspersoon, zonder dat deze rechtspersoon titularis is van een vrij beroep, de rechtspersoon eveneens gebonden is door de bepalingen van de wet.

Een derde discussie betrof het amendement nr. 4 van mevrouw Barzin en de heer Van Overtvelt. Artikel 5, paragraaf 4 bepaalde dat in afwijking van paragraaf 2 de beroepsregulerende overheden bij een door de Koning bekrachtigde beslissing de vergelijkende reclame kunnen verbieden of beperken in de mate nodig om de waardigheid en de deontologie van het betrokken vrij beroep te vrijwaren. Evenwel hoeven de beroepsethische regels van bepaalde beroepen niet bij een koninklijk besluit te worden goedgekeurd, onder meer voor de advocatuur. Op die manier legde dit artikel een bijkomende verplichting op die niet te verantwoorden was en niet vereist was conform de richtlijn. Het amendement beoogde bepaalde beroepsregulerende overheden in staat te stellen vergelijkende reclame te verbieden of te beperken volgens de werkwijze die ze gewoonlijk hanteren als ze hun deontologische regels vaststellen en niet bij een door de Koning bekrachtigde beslissing. De heer Fournaux had een gelijkkluidend amendement ingediend. Ondanks de argumentatie van de vertegenwoordiger van de minister dat het geenszins een opportuniteitsbeslissing van de Koning ging omdat Hij terzake geen initiatief kan nemen, werd het amendement van mevrouw Barzin en de heren Van Overtveldt en Fournaux aangenomen. De wet werd in die zin aangepast.

Overeenkomstig amendement nr. 8 van de heer Fournaux en het gelijkkluidend amendement nr. 5 van mevrouw Barzin en de heer Van Overtveldt werd wel opgenomen dat de Koning die mogelijkheid behoudt voor de vrije beroepen die wel over een deontologisch normkader beschikken maar niet over een beroepsregulerende overheid.

Het gehele wetsontwerp zoals geamendeerd werd eenparig aangenomen.

02.02 Michèle Gilkinet (ECOLO-AGALEV): Monsieur le président, monsieur le ministre, chers collègues, les directives européennes imposent à la Belgique d'adapter son cadre légal pour les professions libérales en ce qui concerne la publicité trompeuse et la publicité comparative, les clauses abusives et les contrats à distance.

En commission, mon groupe a été particulièrement attentif aux conséquences du projet de loi pour les professions libérales travaillant dans le secteur de la santé. En effet, si nous pouvions nous inscrire dans un dispositif visant à rendre plus homogène les différentes législations nationales des pays qui s'inscrivent dans un processus européen et à réaliser aujourd'hui ce travail pour les professions libérales, nous avons également estimé que la santé publique relève d'un principe supérieur qui doit toujours être protégé.

Nous avons donc demandé que les avis des ministres de la Santé et des ordres concernés par la santé puissent être communiqués aux membres de la commission. Nous tenons ici tout particulièrement à remercier les personnes qui ont apporté leur contribution à cette importante question, ainsi que les membres de la commission qui ont accédé à notre demande.

pas et que n'impose pas la directive. Un amendement de Mme Barzin et de MM. Fournaux et Van Overtvelt a été adopté pour permettre à certaines autorités professionnelles d'interdire ou de restreindre la publicité comparative selon le mode qu'elles utilisent habituellement. De même, le texte dispose que le Roi est habilité à prendre l'initiative dans le cas des professions libérales qui disposent d'un cadre de normes déontologiques mais pas d'une autorité professionnelle. Le projet de loi, tel qu'amendé, a été adopté à l'unanimité.

02.02 Michèle Gilkinet (ECOLO-AGALEV): Ten gevolge van de Europese richtlijnen waren wij verplicht de Belgische regelgeving met betrekking tot de vrije beroepen op het stuk van de misleidende en vergelijkende reclame, de onrechtmatige bedingen en de op afstand gesloten overeenkomsten aan te passen. In de commissie had mijn fractie bijzondere aandacht voor de gevolgen van het wetsontwerp voor de vrije beroepen die actief zijn in de sector van de gezondheidszorg.

Voor elk van de artikelen hebben wij ons afgevraagd of de voorgestelde tekst geen beperking van de wetten tot bescherming

Lors de l'examen du projet de loi, nous avons examiné chaque article à la loupe du principe supérieur de la santé publique. A chaque fois, la question que nous nous sommes posée était la suivante: le texte proposé entraîne-t-il une limitation des lois visant à protéger la santé publique ou une limite de la compétence du ministre de la Santé publique, compétence que le ministre doit pouvoir conserver afin d'exclure certaines activités du circuit commercial dans le but de protéger la santé de la population.

Lors de cet examen attentif, il nous est apparu que deux problèmes se posaient. Tous deux ont été rencontrés. En effet, il était important de prévoir dans le projet – et ceci a fait l'objet d'une importante discussion entre tous les membres de la commission et notre président, M. Grafé – que la personne morale, titulaire d'une profession libérale (par exemple, dans une pharmacie) ne puisse échapper à la législation en raison de sa qualité de personne morale. En d'autres termes, il fallait prévoir dans la loi que lorsqu'une profession libérale est exercée dans le cadre d'une personne morale sans que cette dernière soit titulaire d'une profession libérale, ladite personne morale soit également liée par les dispositions de la loi. L'amendement que le gouvernement a déposé à l'article 2 rencontre cette préoccupation.

L'autre point qui nous préoccupait avait trait à la publicité comparative. En effet, sur tous les autres points, les lois existantes limitent de facto, lorsque la santé publique est en cause, les nouveaux droits créés. Ainsi, par exemple, il n'est pas possible en Belgique d'établir un commerce de vente à distance de médicaments puisque la vente de médicaments est réglée chez nous par des lois très strictes qui continuent à exister indépendamment du projet qui nous occupe aujourd'hui.

Par contre, l'ouverture de la publicité comparative aux professions libérales nous tracassait d'autant que le projet initial ne prévoyait la limitation possible que pour "seulement protéger la dignité et la déontologie de la profession libérale concernée".

Il nous est apparu qu'il était essentiel de prévoir la limitation également pour des raisons de santé publique. C'est pourquoi nous avons introduit – et obtenu – un amendement qui permet bien de respecter ce que d'aucuns appellent l'exception santé. Grâce à notre amendement, le Roi pourra interdire ou restreindre, après avis des autorités professionnelles, la publicité comparative pour préserver la santé publique. Nous sommes heureux de l'avoir obtenu.

Puisque, au terme de nos travaux, nos inquiétudes sont levées grâce, d'une part, à l'amendement du gouvernement et, d'autre part, à notre amendement pour l'exception santé, mon groupe votera le projet de loi qui nous est soumis.

De **voorzitter**: Mijnheer de minister, wenst u nog een verklaring af te leggen?

02.03 Minister **Marc Verwilghen**: Ja.

De **voorzitter**: Ik zie dat de commissie er vijf vergaderingen aan heeft gewijd en ik stel vast dat onze legistieke dienst ook een aantal wetgevend-technische verbeteringen heeft aangebracht. Mijnheer de minister, u hebt het woord.

van de volksgezondheid of van de bevoegdheden van de minister van Volksgezondheid, die belast is met de bescherming van de gezondheid van de bevolking, zou meebrengen.

We moesten bepalen dat de rechtspersoon die een vrij beroep uitoefent niet aan de wetgeving kan ontsnappen. De regering heeft hieromtrent een amendement ingediend.

Hoewel de bestaande wetten de nieuwe rechten de facto beperken wanneer de volksgezondheid in het geding is maakten wij ons op dit punt toch zorgen wat het toestaan van vergelijkende reclame voor vrije beroepen betreft. Daarom hebben wij een amendement ingediend waardoor de Koning, om de volksgezondheid te beschermen, de vergelijkende reclame op aanraden van de beroepsverenigingen kan verbieden of beperken. En dit amendement werd ook aangenomen. De Ecolo-fractie zal dus voor dit wetsontwerp stemmen.

02.04 Minister **Marc Verwilghen**: Mijnheer de voorzitter, collega's, mijn uiteenzetting zal bijzonder kort zijn. Het rapport dat de verslaggever heeft gebracht, heeft de dubbele doelstelling van het wetsontwerp zeer treffend aangeduid. De juridische aspecten van de diensten van informaticamaatschappij, de elektronische handel, zullen met een afzonderlijk wetgevend initiatief worden geregeld.

Les différents organismes n'ont pas émis de remarques fondamentales mais uniquement ponctuelles.

Wat de vergelijkende reclame betreft, werd het principe om van de toelaatbaarheid af te wijken na amendering aanvaard. Voor de bescherming van de waardigheid van het beroep hangt het ervan af of er al dan niet een beroepsorde bestaat. Indien er een beroepsorde bestaat, kan zij zelf strengere regels uitvaardigen; indien er geen bestaat, komt het de Koning toe eventueel strengere regels uit te vaardigen. Voor de bescherming van de volksgezondheid speelt het geen rol of er al dan niet een beroepsorde bestaat: de Koning kan, desgevallend na advies van de beroepsorde, strengere regels bepalen.

Je dois également signaler que la loi est d'application pour les professions libérales qu'il s'agisse de personnes morales ou physiques, même si elles ont le statut d'employé, à condition qu'elles aient une indépendance technique.

De verkoop op afstand van geneesmiddelen is niet expliciet in het ontwerp opgenomen. Het ontwerp bepaalt duidelijk dat het principieel toegelaten is, behoudens strengere wetten. Het komt eigenlijk hierop neer: de cliënt kan elektronisch bestellen, kan met de apotheker communiceren, maar moet zelf de producten komen ophalen. Wat de arts betreft, kan er natuurlijk nooit sprake zijn van consultatie op afstand.

Enfin, monsieur le président, quelques exceptions ont été prévues pour les services financiers qui sont rendus. Dans ce domaine, nous avons voulu obtenir une harmonisation totale avec la loi sur les pratiques en matière de commerce. J'invite la Chambre à approuver le projet de loi tel que présenté.

De **voorzitter**: De algemene bespreking is gesloten.
La discussion générale est close.

Bespreking van de artikelen **Discussion des articles**

Wij vatten de bespreking van de artikelen aan. De door de commissie aangenomen tekst geldt als basis voor de bespreking. (Rgt 66,4) **(1469/8)**
Nous passons à la discussion des articles. Le texte adopté par la commission sert de base à la discussion. (Rgt 66,4) **(1469/8)**

Het wetsontwerp telt 32 artikelen.
Le projet de loi compte 32 articles.

Er werden geen amendementen ingediend.
Aucun amendement n'a été déposé.

02.04 **Marc Verwilghen**, ministre: Après cet excellent rapport, je peux être particulièrement succinct. Certains aspects feront l'objet d'un projet distinct.

Er werden alleen opmerkingen gemaakt over details en niet over de grond van de zaak.

La publicité comparative est autorisée dans des conditions bien définies. Un ordre professionnel ou, à défaut, le Roi, peut toujours renforcer la réglementation.

Inzake de openstelling van vergelijkende reclame naar de vrije beroepen zal de uitzondering voor de gezondheidssector gehandhaafd blijven.

Le projet autorise la vente à distance de médicaments, moyennant – une fois encore – le respect de conditions très strictes. Les consultations à distance sont bien entendu proscrites.

Wij wilden de geleverde financiële diensten helemaal in overeenstemming brengen met de handelswet.

*De artikelen 1 tot 32 alsmede de bijlage worden artikel per artikel aangenomen.
Les articles 1 à 32 ainsi que l'annexe sont adoptés article par article.*

De bespreking van de artikelen is gesloten. De stemming over het geheel zal later plaatsvinden.
La discussion des articles est close. Le vote sur l'ensemble aura lieu ultérieurement.

03 **Ordre des travaux**

03 **Regeling van de werkzaamheden**

De **voorzitter**: Collega's, de heer Tavernier heeft mij gevraagd om de aanstelling van een nieuw lid van het Rekenhof te verdagen naar de vergadering van 13 juni 2002, omdat hij in Washington is en dus afwezig zal zijn op de donderdag dat die bespreking voorzien was.

Il n'y a pas de problème puisque le remplacement doit se faire pour le 30 juin ou le 1er juillet. Nous remettrons cela à l'ordre du jour d'une séance plénière dans quinze jours.

Geen bezwaar? Aldus zal geschieden.
Pas d'observation? Il en sera ainsi.

04 **Voorstel van resolutie van de dames Mirella Minne, Martine Dardenne en Leen Laenens en de heer Peter Vanhoutte betreffende de universele geldigmaking van het Verdrag van Ottawa inzake het verbod van het gebruik, de aanleg van voorraden, de productie en de overdracht van antipersoonsmijnen en inzake de vernietiging van deze wapens en betreffende de intersessionele werkzaamheden (1748/1 tot 4)**

04 **Proposition de résolution de Mmes Mirella Minne, Martine Dardenne et Leen Laenens et M. Peter Vanhoutte relative à l'universalisation de la Convention d'Ottawa sur l'interdiction de l'emploi, du stockage, de la production et du transfert des mines antipersonnel et sur leur destruction et au travail intersessionnel (1748/1 à 4)**

Bespreking **Discussion**

De bespreking is geopend.
La discussion est ouverte.

Mevrouw Claudine Drion en de heer Lode Vanoost, rapporteurs, verwijzen naar hun schriftelijk verslag.

04.01 **Mirella Minne** (ECOLO-AGALEV): Monsieur le président, madame la ministre, monsieur le ministre, chers collègues, en 1997, la Convention d'Ottawa venait comme un couronnement du travail en la matière des différentes organisations de la société civile et des gouvernements démocratiques. Elle représente un succès dans la lutte contre les mines antipersonnel, en fixant des normes claires et simples en la matière.

Le texte définitif de la Convention d'Ottawa a été adopté le 18 septembre 1997 à Oslo et ouvert à la signature le 3 décembre 1997 à Ottawa. Il comporte deux séries de dispositions: l'interdiction totale des mines antipersonnel et la coopération et l'assistance internationale en matière de déminage et d'assistance aux victimes.

Les Etats qui en possèdent doivent détruire leurs stocks dans les quatre ans qui suivent l'entrée en vigueur de la Convention. Les Etats parties sont par ailleurs soumis à une obligation de déminage dans un délai de dix ans de l'ensemble des zones où la présence de mines antipersonnel a été soupçonnée ou prouvée. Des mesures de

04.01 **Mirella Minne** (ECOLO-AGALEV): In 1997 stelde het Verdrag van Ottawa duidelijke en eenvoudige normen vast met betrekking tot de strijd tegen de antipersoonsmijnen. De tekst bevat twee reeksen bepalingen, namelijk het volledige verbod van antipersoonsmijnen en de internationale samenwerking en bijstand op het vlak van de ontminning en de slachtofferbijstand.

De landen moeten hun voorraden vernietigen binnen vier jaar na de inwerkingtreding van het Verdrag en zijn tevens verplicht alle betrokken gebieden binnen een

transparence et un régime de vérification viennent garantir le respect par les Etats parties des dispositions de la convention (articles 7 et 8). L'article 6 de la convention insiste sur la nécessité d'un renforcement de l'assistance internationale dans les domaines du déminage et de la réhabilitation médicale, sociale et économique des victimes des mines antipersonnel.

Après un an, elle était déjà ratifiée par quarante pays, devenant une norme juridique internationale. La Belgique a joué un rôle important dans le processus de mise en œuvre de la Convention d'Ottawa, car elle est le premier pays du monde à avoir adopté une législation nationale spécifique. Au niveau international, notre pays bénéficie d'un statut de leader en la matière en soutenant activement cette convention.

Mais après l'enthousiasme du début, la Convention d'Ottawa est arrivée à présent dans une impasse car au niveau mondial, il reste beaucoup de pays non signataires. Force est de constater que parmi ces pays, on dénombre notamment soit ceux en conflit avec leurs voisins – Israël, le Pakistan et l'Inde –, soit ceux récemment sortis d'un conflit – l'ex-Yougoslavie et le Congo –, soit ceux au lourd passé militaire – le Vietnam, le Cambodge, le Laos et la Corée.

Parmi les pays non signataires figurent trois des cinq membres permanents du Conseil de sécurité de l'ONU – la Chine, la Russie et les Etats-Unis –, bon nombre de pays arabes, notamment de la région du Moyen-Orient, des pays de l'ex-URSS et des pays asiatiques.

Notre proposition de résolution vise à donner un souffle nouveau à ce processus en insistant sur le rôle de leadership de la Belgique en la matière au niveau international et sur sa position dans le cadre des actions militaires susceptibles d'utiliser des mines antipersonnel.

Le respect des prévisions de la Convention d'Ottawa par un nombre plus important de pays est sans doute essentiel. Mais l'esprit de cette convention est beaucoup plus large car elle prévoit, à l'article 1er, lettre c, qu'il ne faut pas "assister, encourager ou inciter, de quelque manière, quiconque à s'engager dans toute activité interdite à un Etat partie en vertu de la présente Convention".

En droit international, l'utilisation d'armes qui ne peuvent faire la distinction entre les combattants et les non-combattants, entre les civils et les militaires, est interdite.

Les Conventions de Genève – surtout la quatrième –, ainsi que les Protocoles additionnels fixent le cadre juridique pour les civils dans les territoires ennemis ou occupés.

En même temps, la Convention des Nations unies sur les armes classiques de 1980, parle de l'interdiction d'employer des armes qui frappent sans discrimination, et de l'interdiction d'employer des armes de nature à causer des maux superflus.

En 2001, les explosifs ont tué ou mutilé entre 15.000 et 20.000 personnes dans septante pays du globe et sur tous les continents, indique un article du "National Geographic", paru début mai.

termijn van tien jaar te ontmijnen.

Doorzichtighedsmaatregelen en een controle-regeling moeten de naleving van de bepalingen van het Verdrag garanderen. In de tekst wordt eveneens aangedrongen op een versterking van de internationale bijstand en van de medische, sociale en economische rehabilitatie van de slachtoffers van antipersoonsmijnen.

Hoewel het Verdrag reeds door veertig landen werd geratificeerd, was België het eerste land dat hieromtrent een specifieke nationale wetgeving heeft aangenomen. Toch zijn er nog heel wat landen die het Verdrag niet hebben ondertekend, namelijk de landen die in conflict zijn met hun buurlanden, die pas een conflict hebben beëindigd of een uitgesproken militair verleden hebben.

Tot die landen behoren drie van de vijf permanente leden van de VN-veiligheidsraad (China, Rusland en de Verenigde Staten), Arabische landen, landen van de voormalige USSR en Aziatische landen. Met ons voorstel van resolutie willen wij deze ontwikkeling nieuw leven inblazen door de nadruk te leggen op de leidinggevende rol van België ter zake op internationaal niveau en op onze houding in het raam van de militaire acties waarbij antipersoonsmijnen kunnen worden gebruikt. Artikel 1 van het Verdrag verbiedt de ondertekenaars immers een Staat die Partij is bij te staan of aan te moedigen tot verboden activiteiten. Het internationaal recht verbiedt overigens het gebruik van wapens die zonder onderscheid kunnen worden ingezet tegen de strijders en degenen die niet deelnemen aan de gevechten.

In 2001 werden wereldwijd tussen de 15.000 en 20.000 personen

Récemment, j'ai effectué un voyage au Vietnam et au Cambodge et j'ai pu y constater les conséquences néfastes des mines. Parmi les victimes, beaucoup sont des enfants qui restent handicapés à vie. Les moyens de déminage sont souvent modestes. Le manque de personnel et de matériel nécessaire est dramatique. Des milliers de mines sont répandues sans que l'on puisse les localiser exactement. L'essor économique et social de ces pays est mis complètement en danger. Le développement durable est sévèrement compromis.

Nous avons voulu aborder la situation en termes politiques et militaires mais surtout en termes humains.

Par cette résolution, nous avons essayé de mettre fin à la souffrance humaine provoquée par les mines antipersonnel, les seules armes du monde déclenchées par la victime elle-même.

La Belgique, tout comme l'Union européenne, doit rester fidèle à ses valeurs, au respect de la vie humaine et nous ne devons pas seulement condamner les actes de violence et la souffrance provoquée par les mines antipersonnel, par toutes les armes d'ailleurs, mais aussi agir et être très conscients de l'utilisation lourde de ces armes antipersonnel.

Cette proposition respecte cet esprit démocratique et incite le gouvernement belge à œuvrer activement dans ce domaine.

J'aimerais que cette résolution reçoive votre soutien tout entier pour pouvoir concrétiser ces mesures, pour que la Belgique reste un leader en la matière et qu'elle ne participe pas directement ou indirectement à la souffrance des victimes, à la mort disséminée sans discrimination par ces petites boîtes en métal, qui coûtent si peu à la fabrication mais si cher à l'humanité.

De **voorzitter**: Mijnheer Valkeniers, wenst u nu het woord te voeren of laat u de heer Vanhoutte voorgaan? U bent ingeschreven voor deze bespreking over de mijnen.

04.02 Jef Valkeniers (VLD): Neen, laat dat maar zitten. Ik ben boven volop bezig.

De **voorzitter**: U bent dus ergens bezig.

04.03 Jef Valkeniers (VLD): Ik zit in de commissie voor de Sociale Zaken. Ik kan niet overal tegelijk zijn.

De **voorzitter**: Neen, dat weet ik. Het doet plezier te weten dat de heer Valkeniers boven volop bezig is. Ik geef het woord aan de heer Vanhoutte.

04.04 Peter Vanhoutte (AGALEV-ECOLO): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, als u het mij toestaat wil ik enkele opmerkingen maken over de voorliggende resolutie. Volgens mij is het belangrijk dat het Parlement zich buigt over dat soort verdragen en het op punt stellen ervan, maar dat wij ook aan de invulling ervan regelmatig aandacht blijven besteden. Gelijkaardige verdragen gaan bijvoorbeeld over het verbod op de productie en het gebruik van chemische wapens, toxische wapens en biologische wapens. De problematiek van dat laatste mag voor mij wat meer in de belangstelling worden geplaatst, wat ongetwijfeld wel zal gebeuren

gedood of verminkt door explosieven. Ik ben zelf getuige geweest van de nefaste gevolgen van antipersoonsmijnen in Zuid-Azië. De middelen die voor ontminning worden uitgetrokken blijven beperkt.

Met dit voorstel van resolutie hebben wij getracht een einde te maken aan het menselijk lijden dat door antipersoonsmijnen wordt veroorzaakt. Wij willen dat ons land zijn waarden trouw blijft en sporen er de regering in deze resolutie dan ook toe aan het gebruik van die mijnen actief te blijven bestrijden.

04.04 Peter Vanhoutte (AGALEV-ECOLO): Le Parlement doit continuer à suivre les traités qu'il adopte, en particulier lorsqu'il s'agit de traités comme celui-ci.

La résolution à l'examen souligne que les mines antipersonnel constituent le seul type d'armes que la victime déclenche elle-

omdat daarover ook een resolutie hangende is.

Als tweede element in mijn betoog wil ik het volgende aanhalen. In de nu voorliggende resolutie wordt verwezen naar het feit dat antipersoonsmijnen eigenlijk de enige wapens ter wereld zijn die door de slachtoffers zelf worden geactiveerd. Vooral de gevolgen van antipersoonsmijnen zijn uiteraard bijzonder nefast voor de mensen die erdoor getroffen worden. Ze sterven er niet aan, maar brengen wel de rest van hun leven verminkt door met een of twee ledematen minder. Dat is natuurlijk uit menselijk opzicht alleen al niet acceptabel.

Daarnaast wil ik erop wijzen dat er nog een aantal andere wapens bestaan. Ik noem bijvoorbeeld de clusterbommen, die eruit zien als kleine aantrekkelijke tennisballetjes. In landen en gebieden als Kosovo zijn wij als medebondgenoten actief geweest en hebben wij deelgenomen aan de luchtbombardementen tegen Servië. Die clusterbommen werden daar op grote schaal gedropt en veroorzaken nu nog altijd problemen in bepaalde zones. Volgens mij moet ook dat soort materiaal onder deze regelgeving van de conventie vallen.

Een ander element betreft de uitholling van de conventie. Ik stel vast dat dit verdrag momenteel deels wordt uitgehold door wat zich op het terrein afspeelt. Een eerste scenario is de vervanging van antipersoonsmijnen door antitankmijnen. Van die laatste wordt gezegd dat ze iets anders zijn dan antipersoonsmijnen omdat ze voorzien zijn van een zogenaamd antihanteerbaarheidsmechanisme. Wanneer een individu zo'n mijn aanraakt, explodeert ze echter ook, met dezelfde of nog ergere gevolgen.

Wij dienen dus ook aandacht te besteden aan deze zijwegen om aan de clausules van het verdrag te ontsnappen en ze dus ook in het verdrag en onze wetgeving op te nemen.

Daarnaast blijf ik bij mijn kritiek op het punt 10 van de resolutie verzacht door amendement nr. 3 betreffende de internationale samenwerking. Daarnet heb ik verwezen naar de Belgische activiteiten in Kosovo aan de zijde van een aantal andere landen die clusterbommen gebruiken. Ook zijn wij momenteel middels de artikel 5-clausule, goedgekeurd in NAVO-verband, de bondgenoten van landen als de Verenigde Staten, Frankrijk, Groot-Brittannië, die in Afghanistan volop gebruikmaken van antipersoonsmijnen, zonder dat wij in dat land aanwezig zijn.

Ik vind het hypocriet te zeggen dat wij er onze handen niet meer aan vuilmaken, maar tegelijkertijd de klus door te schuiven naar derde landen. Meestal gaat het hier om landen die het verdrag niet hebben ondertekend. Ik doe dan ook een oproep om als samenleving en als staat dit soort zijwegen niet meer te accepteren en te proberen alle NAVO-bondgenoten ervan te overtuigen dat het gebruik van antipersoonsmijnen, antitankmijnen en clusterbommen onaanvaardbaar is. Ik vind het gebruik van deze wapens immoreel, net zoals het immoreel is de ogen te sluiten voor het gebruik ervan door eventuele bondgenoten.

même, entraînant de fâcheuses conséquences. Les bombes à fragmentation devraient, elles aussi, être intégrées à la Convention d'Ottawa.

Les mines antipersonnel sont de plus en plus fréquemment remplacées par des mines antichar qui sont équipées d'un mécanisme déclenchant leur explosion en cas de contact. Il faut également supprimer cette possibilité tant par le biais de la convention que dans notre propre législation.

Je souhaite par ailleurs attirer votre attention sur le point 10 relatif à la coopération internationale. Notre pays est en effet l'allié d'autres Etats qui, eux, utilisent les bombes à fragmentation et les mines antipersonnel.

Je lance un appel pour que notre Etat souligne - également au sein de l'OTAN - que ce type d'armes ne peut plus être utilisé. Il serait immoral de ne pas insister sur ce point.

04.05 Minister **Marc Verwilghen**: Mijnheer de voorzitter, collega's, ik spreek hier in naam van mijn collega Michel en leidt uit de werkzaamheden af dat zowel de resolutie als de door mevrouw

04.05 **Marc Verwilghen**, ministre: Tant la résolution que les amendements ont été adoptés à

Minne ingediende amendementen unaniem werden aanvaard. De regering gaat dus akkoord met de inhoud van de tekst van de resolutie. Het betreft een belangrijk internationaal instrument, waarbij ons land een voortrekkersrol heeft gespeeld en de universalisering van het verdrag is een doelstelling die België volop bijtreedt.

l'unanimité par la commission. Le gouvernement se joint à ce mouvement et se rallie à la résolution. La Belgique a joué un rôle de précurseur en la matière et doit adopter la même attitude en ce qui concerne la mise en œuvre de la Convention.

De **voorzitter**: Collega's, uit mijn vele internationale contacten blijkt dat wij terzake een reputatie hebben, ook inzake de bekwaamheid van onze ontmiijners. Zij verrichten toch heel gevaarlijk werk, dikwijls met grote heldenmoed.

Le **président**: Je souhaiterais également rendre hommage à l'expertise et à l'expérience des démineurs belges qui risquent leur vie dans le monde entier pour détruire des mines.

De bespreking is gesloten.
La discussion est close.

De door de commissie aangenomen tekst geldt als basis voor de bespreking. (Rgt 66,4) **(1748/4)**
Le texte adopté par la commission sert de base à la discussion. (Rgt 66,4) **(1748/4)**

Er werden geen amendementen ingediend of heringediend.
Aucun amendement n'a été déposé ou redéposé.

De stemming over het voorstel van resolutie zal later plaatsvinden.
Le vote sur la proposition de résolution aura lieu ultérieurement.

05 Ontwerp van bijzondere wet tot waarborging van een gelijke vertegenwoordiging van mannen en vrouwen op de kandidatenlijsten van de kandidaturen voor de verkiezingen van de Brusselse Hoofdstedelijke Raad, van de Waalse Gewestraad en van de Vlaamse Raad (overgezonden door de Senaat) (1680/1 tot 4)

- Wetsvoorstel van mevrouw Colette Burgeon en de heren Patrick Moriau en Charles Picqué tot wijziging van een aantal bepalingen uit de kieswetgeving ter bevordering van een gelijke vertegenwoordiging van mannen en vrouwen op de kieslijsten (417/1 en 2)

- Wetsvoorstel van de dames Kristien Grauwels en Claudine Drion tot wijziging van verscheidene kieswetten ter bevordering van gelijke kansen voor vrouwen en mannen bij verkiezingen (635/1 en 2)

05 Projet de loi spéciale assurant une présence égale des hommes et des femmes sur les listes de candidatures aux élections du Conseil de la Région de Bruxelles-Capitale, du Conseil régional wallon et du Conseil flamand (transmis par le Sénat) (1680/1 à 4)

- Proposition de loi de Mme Colette Burgeon et MM. Patrick Moriau et Charles Picqué modifiant certaines dispositions relatives aux élections en vue de promouvoir une représentation égale des hommes et des femmes sur les listes électorales (417/1 et 2)

- Proposition de loi de Mmes Kristien Grauwels et Claudine Drion modifiant diverses lois électorales afin d'assurer l'égalité des chances entre les femmes et les hommes lors des élections (635/1 et 2)

Algemene bespreking **Discussion générale**

De algemene bespreking is geopend.
La discussion générale est ouverte.

05.01 **Kristien Grauwels**, rapporteur: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, het ontwerp van bijzondere wet tot waarborging van gelijke vertegenwoordiging van mannen en vrouwen op de kandidatenlijsten voor de verkiezingen van de Brusselse Hoofdstedelijke Raad, de Waalse Gewestraad en de Vlaamse Raad

05.01 **Kristien Grauwels**, rapporteuse: Ce projet a été transmis par le Sénat. Les principes en sont semblables à ceux du texte concernant les

werd door de Senaat overgezonden. Dit ontwerp steunt op dezelfde principes als de wet die wij eerder hebben goedgekeurd en die op de Europese verkiezingen van toepassing is. Het komt erop neer dat bij de samenstelling van de lijsten de helft van de kandidaten van het andere geslacht moet zijn en dat de eerste twee kandidaten van een verschillend geslacht moeten zijn. Voor de volgende verkiezingen is er evenwel in een overgangsregeling voorzien die bepaalt dat één van de eerste drie kandidaten van het andere geslacht moet zijn. Mevrouw de minister wijst erop dat experts zeggen dat de doelstelling die wij hiermee willen bereiken, namelijk paritaire democratie, het best wordt bereikt door het toepassen van het ritsprincipe op de hele lijst of door het ritsprincipe zeker toe te passen op de plaatsen bovenaan de lijst. De experts zeggen evenzeer dat de halvering of de volledige afzwakking van de waarde van de lijststem bijna geen positief effect heeft op het aantal vrouwen dat zal worden verkozen.

Ook de Raad van de gelijke kansen voor mannen en vrouwen stelt in zijn advies, dat hij naar aanleiding de resultaten van de gemeente- en provincieraadsverkiezingen naar buiten heeft gebracht, dat de halvering of de verdwijning van de lijststem slechts 3% verschil maakt. Het bevoordeelt vooral de vrouwen in de vrouwvriendelijke partijen. De Raad wijst er voorts op dat, indien het voorstel bij de vorige verkiezingen van toepassing was geweest, er 33% meer vrouwelijke verkozenen zouden zijn geweest. Nu was er slechts een stijging van 22%.

De indieners van de aansluitende wetsvoorstellen, de Agalev/Ecolo-fractie en de PS-fractie, oordelen dat het ontwerp van de minister hun doelstellingen overneemt.

Bij de bespreking stelt CD&V dat de regeling beter zou zijn opgenomen in de komende hervorming van de kieswetgeving. CD&V denkt dat het beoogde effect verloren zal gaan bij de vorming van provinciale kieslijsten. CD&V wil in de nieuwe regeling de pariteit eveneens op de voorziene opvolgersplaatsen van toepassing maken. Ook wijst de fractie erop dat het om een bijzondere wet gaat, die een gewone wet, het kieswetboek, regelt. Ze geeft echter wel toe dat het gebeurde op advies van de Raad van State.

Het Vlaams Blok wil de bespreking uitstellen tot de hervorming van de kieswetgeving er is.

De Mouvement Réformateur, gaat bij monde van de heer D'hondt, akkoord met pariteit, maar niet met de voorliggende regeling. Hij vindt dat België het niet zo slecht doet op het vlak van de vertegenwoordiging van vrouwen. De Mouvement Réformateur wil de regeling tot één keer beperken en betreurt dat zoiets niet in de tekst is ingeschreven.

Mevrouw Cahay benadrukt daarentegen de noodzaak om in een overgangsmaatregel te voorzien, omdat anders de partij de pariteit op de lijst niet zal kunnen realiseren.

Spirit staat achter het principe, maar wil het opgenomen zien in de aangekondigde hervorming van de kieswetgeving. De partij wil het principe trouwens ook toepassen op de opvolgersplaatsen. De Agalev/Ecolo-fractie zegt dat onderhavig ontwerp het logische gevolg is van de eerder goedgekeurde wet. Ze stelt dat vrouwen in

élections européennes: la moitié des candidats doit être de l'autre sexe et les deux premiers candidats doivent être de sexe différent. Au cours d'une période transitoire, il faut qu'avant les prochaines élections, un des trois premiers candidats soit de sexe différent.

Les experts précisent que c'est le principe d'alternance qui sert au mieux la parité et que l'influence de la réduction de moitié ou de la suppression de l'effet dévolutif de la case de tête serait relativement limitée. Selon l'avis du Conseil de l'égalité des chances entre hommes et femmes, cette dernière mesure ne représenterait qu'une différence de trois pour cent. Lors des dernières élections, la nouvelle règle aurait engendré une augmentation de 33 pour cent du nombre de femmes, contre 22 pour cent actuellement.

Au cours de la discussion, le CD&V a jugé qu'il aurait été préférable de régler cette matière dans le cadre de la réforme de la législation électorale et que l'effet en serait annulé par l'instauration des arrondissements électoraux provinciaux.

Le CD&V souhaite également une parité pour les places de suppléant dans le nouveau régime.

Le MR est d'accord avec la parité, mais pas avec le régime proposé; il souhaite en outre que les dispositions soient limitées à une seule période électorale et regrette que cet aspect ne soit pas réglé dans le texte.

Spirit adhère au principe général de la parité, mais voudrait voir celui-ci inscrit dans la réforme de la législation électorale. Les verts considèrent ce projet comme la suite logique de la loi approuvée précédemment. La lente marche vers un monde politique plus féminin n'a besoin que d'un petit

het maatschappelijke leven en de politiek goed op weg zijn om de pariteit te halen, maar dat die trage beweging een duwtje nodig heeft. De wet zal in de toekomst ook mannen beschermen. Als de pariteit een vanzelfsprekendheid is geworden, mogen die regeltjes best worden afgeschaft.

De PSC rekent op de steun van de vrouwen om de pariteit op de lijsten te behouden om, indien nodig, de vertegenwoordiging van mannen te beschermen.

Er werden bij de bespreking nog enkele tekstverbeteringen voorgesteld. Ze werden ook aanvaard. Er werden verschillende amendementen ingediend door de PS-fractie die ertoe strekten om de sancties waarin wordt voorzien voor de ingediende lijsten die niet aan de voorwaarden voldoen ook in de bijzondere wet op te nemen. Ook deze amendementen werden aanvaard. Het geamendeerde ontwerp werd aanvaard met 12 stemmen en 2 onthoudingen.

De **voorzitter**: Dit was het verslag van mevrouw Grauwels. Ik geef haar thans het woord voor haar betoog in de algemene bespreking.

05.02 Kristien Grauwels (AGALEV-ECOLO): Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, ik meen dat het geen detail is dat een vrouwelijke minister dit voorstel doet en het ook doorduwt en probeert te realiseren. Ik ben ervan overtuigd dat als vrouwen posities verwerven, ook in de politiek, ze daadwerkelijk de belangen van vrouwen kunnen behartigen en wij erop vooruitgaan. De overheid maakt met dit ontwerp een duidelijke keuze voor een evenredige vertegenwoordiging van mannen en vrouwen in de politiek. Spijtig genoeg gebeurt dat met een overgangsmaatregel en met een veeleer beperkt ritssysteem. De verplichte vertegenwoordiging van vrouwen op verkiesbare plaatsen werkt. Onze partij past dit systeem al jaren toe met als resultaat dat vrouwen zeer goed vertegenwoordigd zijn. Het is natuurlijk niet het enige en zaligmakende instrument, er is voor de rest nog heel wat te doen. Waarom dringen wij zo aan op die pariteit? De huidige oververtegenwoordiging van mannen is niet meer normaal. Niet alleen onder de leden van deze assemblee maar ook in de regering zijn vrouwen nog steeds in de minderheid. Ook in de sleutelposities van de verschillende politieke fracties zijn mannen nog oververtegenwoordigd. Het is dus een kwestie van rechtvaardigheid. De helft van de bevolking is man of vrouw. Vrouwen zijn dus helemaal geen minderheid of geen bepaalde doelgroep; ze maken de helft uit van de bevolking. Het Parlement moet een afspiegeling van die bevolking zijn. Maken vrouwen dan het verschil? Als een groep voldoende vertegenwoordigd is, dan kan zij wegen op de besluitvorming. Zij maken dan het verschil. Vrouwen brengen immers andere thema's aan of leggen andere accenten. Dat komt omdat mannen- en vrouwenlevens in het dagelijks leven nog altijd verschillend zijn.

Vrouwen nemen nog steeds – alle emancipatie en alle gelijkheid ten spijt – meer zorgtaken op zich en zetten nog steeds eerder dan mannen een stapje terug op de arbeidsmarkt. Wat vrouwen bekommert vanuit hun andere beleving moet ook aan bod komen in het Parlement. Dit maakt het Parlement en de politiek meer compleet. Op termijn zal de groep vrouwen ook de politieke mentaliteit en cultuur kunnen en moeten veranderen.

coup de pouce. Quand la parité sera devenue le principe, les mesures d'appoint deviendront inutiles.

Le PSC compte sur le soutien des femmes pour protéger les hommes si cela s'avérait nécessaire.

Le groupe PS a déposé plusieurs amendements qui ont tous été adoptés. Le projet a été adopté par 12 voix et 2 abstentions.

05.02 Kristien Grauwels (AGALEV-ECOLO): Je m'exprime à présent en mon nom personnel. Il n'est pas fortuit que ce soit une ministre qui ait appuyé le projet. Les pouvoirs publics optent clairement pour une représentation proportionnelle d'hommes et de femmes. Malheureusement, il y a une période de transition et seule une alternance limitée est instaurée.

Les femmes sont encore et toujours sous-représentées en politique. C'est donc une question d'équité. Le Parlement doit refléter l'ensemble de la population. Les femmes apportent une dimension différente, elles introduisent d'autres centres d'intérêt en politique. En définitive, la parité deviendra une réalité vécue par tous comme un fait logique.

De evaluatie van de wet – waarop men heeft geïnsisteerd – zal aantonen dat de complete pariteit nog niet werd bereikt. Ik meen dat er slechts sprake zal zijn van een evolutie. Ik meen dat de mannelijke parlementsleden op dat moment ervoor zullen pleiten om de pariteit op de lijsten te behouden om ervoor te zorgen dat mannen een recht krijgen op verkiesbare plaatsen.

05.03 Paul Tant (CD&V): Mijnheer de voorzitter, mevrouw de vice-eerste minister, collega's, ik meen dat dit ontwerp van bijzondere wet en de daaraan gekoppelde wetsvoorstellen aansluiten bij vroegere teksten die reeds ter bespreking voorlagen. Wij hebben die teksten destijds trouwens ook gesteund. Onze houding daarover is duidelijk en ik zal er dan ook niet veel meer over zeggen. Ik wil wel een aantal veeleer technische opmerkingen maken.

Ik wil beginnen met te wijzen op de manier waarop deze regering bij de start dit probleem wou oplossen. Oorspronkelijk wou de regering de vertegenwoordiging van vrouwen in het Parlement verbeteren via de halvering van de lijststem en tegelijkertijd de afschaffing van de afzonderlijke lijst van opvolgers. De waarheid heeft haar rechten. Men had aanvankelijk een andere weg gekozen. Die weg heeft klaarblijkelijk niet het verwachte resultaat opgeleverd. Mevrouw de minister, de liberale visie heeft het gehaald in het regeerakkoord – ik neem aan dat dit u enige genoegens verschaft –, maar de concrete uitwerking ervan...

05.04 Laurette Onkelinx, ministre: (...)

05.05 Paul Tant (CD&V): Je puis le dire à votre place, madame la ministre.

Dit neemt niet weg dat men zich op dat punt van paard heeft vergist. Volgens de minister waren dan ook nieuwe ingrepen nodig in de vorm van een quotaregeling om tot een verbeterde electorale positie van het vrouwelijke gedeelte van de bevolking te komen. Blijkbaar slaagde de minister van Gelijke Kansen erin om haar collega's en vooral de liberale coalitiepartijen van een dergelijke regeling te overtuigen.

Aan uw overwinning kleefde ook een schaduwzijde, mevrouw de minister. Ondertussen weten wij dat men er in een politiek akkoord voor heeft gekozen om de kiesdistricten aanzienlijk te vergroten, met name door ze te doen samenvallen met de provinciale kiesdistricten. Ook voor het doel dat u nastreeft, mevrouw de minister, is dit geen neutrale operatie. Ik heb het daar straks nog over. Bovendien is er een belangrijke uitzondering op de veralgemening van de provinciale kieskringen, met name het feit dat er geen splitsing is van het kiesarrondissement Brussel-Halle-Vilvorde, maar wel volgens het akkoord van 26 april 2002 een specifieke oplossing voor deze kieskring. Deze oplossing is zo specifiek, dat ze ongrondwettelijk blijkt vandaag. Dat wordt heel nadrukkelijk en op concrete punten onderstreept in het advies dat de Raad van State heeft uitgebracht op vraag van de voorzitter van deze vergadering.

Nachtelijke onderhandelingen zouden er niet meer zijn, maar men heeft dat beproefde middel toch weer moeten gebruiken. In nachtelijke onderhandelingen waarin men op de eerste plaats bezig

05.03 Paul Tant (CD&V): Ces projets de loi rejoignant des projets plus anciens, je me bornerai à des observations techniques.

Initialement, le gouvernement avait adopté une autre voie, plus libérale, qui s'est avérée impraticable en réalité. Une nouvelle intervention, un règlement basé sur des quotas se révèle être nécessaire pour parvenir enfin à la parité.

05.05 Paul Tant (CD&V): Le choix d'agrandir les circonscriptions électorales aura aussi une incidence négative sur l'objectif poursuivi par la ministre. La réglementation spécifique pour l'arrondissement électoral Bruxelles-Hal-Vilvorde ne sera pas non plus une bonne chose dans cette optique. Heureusement, comme le Conseil d'Etat vient de le dire, cette réglementation est anticonstitutionnelle.

Lors de la discussion du projet précédent, nous avons déjà indiqué à la ministre que l'agrandissement des arrondissements électoraux affaiblit les efforts tendant à atteindre l'objectif du projet. Notre amendement dans ce sens a été rejeté puisque les arrondissements électoraux seront généralisés. Au cours des négociations nocturnes à ce sujet, la ministre s'est montrée plus soucieuse de préserver son

is met of zelfs geobsedeerd door persoonlijke en partijpolitieke electorale belangen, riskeert men des te meer een aantal grondwettelijke spelregels uit het oog te verliezen. Over die discussie zullen wij het een volgende keer nog hebben. Onze fractievoorzitter zal het genoeg hebben – misschien zelfs de eer, ik weet niet hoe hij dat opvat – de regering daarover volgende week aan de tand te voelen. Tand met een d dan, mijnheer de voorzitter.

Bij de bespreking van het vorige ontwerp, toen er nog geen duidelijkheid was over de provinciale kieskringen, hebben collega's uit mijn fractie er u toen op gewezen dat de invoering van de provinciale kieskringen een verzwakking inhoudt van het doel dat u nastreeft. Naarmate het aantal kieskringen kleiner is, is ook het aantal verzekerde plaatsen kleiner, dat is duidelijk. Bovendien loopt u met de in het vooruitzicht gestelde wederinvoering van de opvolgers het risico dat dit u parten speelt. Ook dat werd gezegd door collega's in de commissie. Persoonlijk had ik het wijzer gevonden indien men ook op dat punt bereid ware geweest een amendement goed te keuren.

Het is niet verstandig dat men dat niet heeft gedaan, ook al wegens het feit dat de tekst toch moet worden teruggezonden naar de Senaat. Dan had men meteen in alle duidelijkheid een regeling tot stand kunnen brengen die het nagestreefde doel hoe dan ook iets meer zou hebben gediend.

Thans merken wij dat de regering besliste, in de vorm van een politiek akkoord, om de provinciale kieskring te veralgemenen, weliswaar met een belangrijke uitzondering die daarnet werd aangehaald. Bovendien voert zij opnieuw de afzonderlijke lijst van opvolgers in, die zij aanvankelijk had afgeschaft. Hierdoor wordt de impact van het ontwerp van minister Onkelinx afgezwakt.

Weliswaar was de minister op het nachtelijk overleg van 25 en 26 mei meer begaan – dat gevoel krijgt men althans – met het veilig stellen van haar eigen electorale positie in Brussel en met haar strijd tegen minister Michel om hem weg te houden uit de kieskring Brussel-Halle-Vilvoorde, dan met de vertegenwoordiging van de dames.

05.06 Laurette Onkelinx, ministre: Monsieur Tant, Bruxelles accueillera avec plaisir tous les démocrates qui ont envie d'y être.

05.07 Paul Tant (CD&V): Mevrouw de minister, daar gaat het niet om.

05.08 Laurette Onkelinx, ministre: Mais si. Vous dites que l'on empêche l'un et l'autre, mais j'ai beau essayer, je ne vous comprends pas.

05.09 Paul Tant (CD&V): Ik zal een nieuwe poging doen om het u duidelijk te maken, mevrouw de minister.

Het enige wat ik wil zeggen is dat uw ontwerp tot doel heeft een versterkte vertegenwoordiging van dames op de lijsten tot stand te brengen. Tegelijk evenwel moet u ondergaan dat provinciale kiesdistricten worden gecreëerd, waardoor het effect van de

arrondissement électoral que de promouvoir la représentation des femmes.

05.08 Minister **Laurette Onkelinx**: Brussel zal alle democraten verwelkomen. Ik begrijp uw verklaringen niet.

05.09 Paul Tant (CD&V): L'effet visé par votre projet est compromis du fait de l'instauration des circonscriptions électorales provinciales. Celles-ci réduisent en effet le nombre de places "assurées". Par ailleurs, le

bepalingen van uw ontwerp sterk wordt teruggeschoefd. Hoe minder lijsten – wegens het kleiner aantal districten – hoe minder verzekerde plaatsen er zullen zijn. Daar kunt u niet omheen.

Bovendien wordt het systeem van de opvolging opnieuw ingevoerd. Waarom gebeurt dat trouwens? Gelooft u werkelijk dat het de bedoeling is om de positie van de vrouwen te verbeteren? De waarheid is dat de politieke partijen op die manier meer invloed kunnen uitoefenen op de aanduiding van het politiek personeel. Daarop kom ik later nog terug.

Als ik zie wat de partijpolitiek ervan bakt als er lijsten moeten worden opgesteld en hoeveel verkiesbare plaatsen dan worden gereserveerd! Dat zal ik later trouwens aan de hand van cijfermateriaal aantonen. U kunt er niet omheen, mevrouw de minister, dat beide politieke akkoorden, namelijk de vergroting van de districten en de wederinvoering van het systeem van de opvolger, haaks staan op het doel dat u nastreeft in uw ontwerp.

05.10 Kristien Grauwels (AGALEV-ECOLO): Mijnheer de voorzitter, sta mij toe twee opmerkingen te formuleren omtrent het betoog van de heer Tant.

Mijnheer Tant, in het begin van uw betoog gaf u de indruk dat het verminderen van de waarde van de lijststem de beste oplossing is om meer pariteit te bereiken. Welnu, in het verslag dat ik daarnet voorlas wordt bepaald dat de Raad voor gelijke kansen van mannen en vrouwen duidelijk heeft berekend – en heeft besloten – dat zulks niet het geval is en dat het slechts een klein verschil zou maken mocht de waarde van de lijststem worden verminderd.

Voorts verwijt u de regering als het ware met dit ontwerp niet ver genoeg te gaan. Voor ons mocht het ook wat verregaander zijn, maar het geeft wel een aanzet; het is een teken van een politieke keuze. Belangrijk is dat niets politieke partijen belet verder te gaan. Onze politieke partij moest niet wachten op dit ontwerp om vrouwen een kans te geven op verkiesbare plaatsen, met alle resultaten van dien.

Mijnheer Tant, ik nodig uw en andere politieke partijen uit om, dankzij deze regelgeving, zelf in andere bijkomende bepalingen te voorzien die ertoe leiden dat vrouwen werkelijk op verkiesbare plaatsen terechtkomen en worden gesteund zodra zij worden verkozen.

05.11 Paul Tant (CD&V): Mijnheer de voorzitter, dit is een enigszins merkwaardige interventie van mevrouw Grauwels, want eigenlijk bevestigt zij wat ik kom te vertellen. Ik heb gezegd dat in het regeerakkoord oorspronkelijk werd gekozen om een verbeterde vertegenwoordiging van vrouwen in heel het politieke gebeuren te verwezenlijken door de halvering van de lijststem in de eerste plaats en de afschaffing van het systeem van de opvolger in de tweede plaats. Ik raad u aan, mevrouw Grauwels, om de teksten van de uiteenzettingen die hier zijn gehouden, te herlezen. Ik herinner mij dat u zelf – verschillende leden van de meerderheid hebben dat gedaan – de halvering van de lijststem en de afschaffing van het systeem van de opvolgers als argument hebt aangehaald voor de verbeterde electorale positie van de vrouw. Dat is mijn eerste opmerking.

(Ontkenning van mevrouw Kristien Grauwels)

système des suppléants est réintroduit. Vous ne pensez tout de même pas que cela profitera exclusivement aux femmes.

05.10 Kristien Grauwels (AGALEV-ECOLO): Selon M. Tant, réduire la valeur du vote en tête de liste serait une mauvaise chose pour la parité. Une étude montre qu'il en va autrement.

M. Tant reproche au gouvernement de ne pas aller assez loin. C'est possible, mais c'est à tout le moins un début. Puis-je inviter tous les partis à oeuvrer en faveur de la représentation des femmes et à soutenir les femmes élues?

05.11 Paul Tant (CD&V): Il a été opté dans l'accord de gouvernement pour une meilleure représentation des femmes par une réduction de moitié de l'effet dévolutif du vote en tête de liste et la suppression du système des suppléants. Je vous invite à consulter les rapports. Votre conclusion est que ces deux mesures sont insuffisantes et qu'il faut davantage.

Lors des dernières élections législatives, ce sont les listes CVP

Is het niet juist? Lees dan in godsnaam uw eigen regeringsverklaring. Dan zult u zien dat het wel juist is. Ofwel voeren we een inhoudelijk debat, ofwel proberen we de oude stijl te gebruiken om mekaar het spreken te beletten door alleen maar wat geluid te produceren, nietwaar? Ik heb persoonlijk liever dat er ook inhoudelijk iets wordt gezegd.

qui comptaient le plus de femmes occupant des places utiles, soit 36 pour cent. Chez Agalev, ce pourcentage était de 33. Si vous voulez aller de l'avant, suivez la voie que nous avons tracée.

Mevrouw Grauwels, lees de verslagen van deze assemblee. Dan zult u zien dat, toen de halvering van de lijststem en de afschaffing van het systeem van de opvolgers aan de orde was, men dit uitdrukkelijk als argument heeft gebruikt. U kunt daar niet naast kijken. Vandaag verandert men het geweer van schouder en stelt men vast – zoals u terecht onderstreept – dat het allemaal tot niet veel heeft geleid. Daarom moeten we andere middelen gebruiken.

De **voorzitter**: Mag de heer Tant zijn gedachtegang afsluiten?

05.12 Paul Tant (CD&V): Niet alleen dat, mijnheer de voorzitter, ik moet ook nog op de tweede opmerking van mevrouw Grauwels antwoorden.

De **voorzitter**: Mevrouw Grauwels zal wel antwoorden als het nodig is.

05.13 Paul Tant (CD&V): Mevrouw Grauwels, ik zal zeer precies zijn. Ik stel vast dat bij de jongste parlementsverkiezingen op de CVP-lijst verhoudingsgewijs de meeste vrouwen op verkiesbare plaatsen stonden. Ik zal dat aan de hand van cijfers aantonen. Dat is mij meer waard dan het gegrom dat u voortbrengt. In het wetenschappelijk tijdschrift Res Publica werd een artikel gepubliceerd waarin werd vastgesteld dat op de CVP-lijsten bij de verkiezingen van 13 juni 1999 36% van de verkiesbare plaatsen door dames werden ingenomen. Het gaat om de lijsten voor het federaal Parlement, de gewest- en de gemeenschapsassemblees en het Europees Parlement. Op de tweede plaats, mevrouw Grauwels, komt Agalev met 33%. Vervolgens krijgen we Ecolo met 29%, de PSC met 23%, de PRL-FDF-MCC met 22% en de VLD met 21%.

Mevrouw Grauwels, u geeft mij aan hoe wij de verzekerde vertegenwoordiging van dames bij een daadwerkelijke verkiezing kunnen garanderen, maar ik raad u aan om in onze voetsporen te treden, want wij proberen het in de politieke praktijk te brengen.

05.14 Peter Vanhoutte (AGALEV-ECOLO): Mijnheer Tant, ik meen dat uw opmerking niet helemaal ernstig kan worden genomen. Wat de feitelijke vertegenwoordiging van vrouwen in dit halfroond betreft, raad ik u aan om morgen, als er wat meer leden aanwezig zijn, eens goed na te gaan uit hoeveel vrouwen de Agalev-Ecolo-fractie precies bestaat. U zult dan misschien tot het inzicht komen dat er ergens wat schort aan de vertegenwoordiging van vrouwen op uw lijsten.

05.14 Peter Vanhoutte (AGALEV-ECOLO): Je vous invite à vérifier demain combien de femmes siègent au sein de notre groupe et combien dans celui du CD&V.

De **voorzitter**: In dit halfroond is het nu 11 tegen 8!

05.15 Kristien Grauwels (AGALEV-ECOLO): Mijnheer de voorzitter, in feite neemt de heer Vanhoutte mij de woorden uit de mond, maar ik wens er nogmaals de nadruk op te leggen dat het systematisch jarenlang toepassen van een ritssysteem op de lijsten heeft gewerkt.

05.15 Kristien Grauwels (AGALEV-ECOLO): L'application systématique de l'alternance a bien fonctionné chez nous.

De Agalev-Ecolo-fractie is daarvan een voorbeeld. U ziet tot welke vertegenwoordiging dit leidt. Het ritsprincipe werkt! Maar, vanzelfsprekend moeten de vrouwen op de verkiesbare plaatsen staan. Het is niet voldoende een lijst op te stellen bestaande uit de helft mannen en de helft vrouwen, bovenaan voor de make-up bij voorbeeld een vrouw en achteraan voor het overige. Het is belangrijk dat ze op verkiesbare plaatsen staan om daadwerkelijk ook te kunnen worden verkozen.

05.16 Paul Tant (CD&V): Mijnheer de voorzitter, uw laatste conclusie is alvast de juiste wat het ontwerp betreft. Dat is duidelijk.

We zijn het erover eens dat we ons bij de samenstelling van de kieslijst laten leiden door een aantal regels. Dat was precies mijn punt! Lees het artikel in Res Publica! Men heeft het over verkiesbare plaatsen. Ik spreek me niet uit over het resultaat. Mocht de dioxinecrisis zich niet hebben voorgedaan, had onze partij electoraal beter gescoord en waren de vrouwen in mijn fractie wellicht vertegenwoordigd zoals bij de groenen. Daar houdt uw sterke vertegenwoordiging verband mee!

Mijnheer de voorzitter, collega's, de herinvoering van de afzonderlijke lijst van opvolgers zal tot gevolg hebben dat het voorliggend wetsontwerp binnenkort onverbiddelijk zal moeten worden gewijzigd. Ik wens te beklemtonen dat we legistiek gezien in een bijzondere situatie terechtkomen. Eerst wordt de afzonderlijke lijst van de opvolgers afgeschaft. De betreffende wetten werden reeds in het Belgisch Staatsblad gepubliceerd. Vervolgens zullen de voorliggende ontwerpen worden goedgekeurd en eveneens in het Staatsblad gepubliceerd. Nog later zullen eventueel de wetten die de meer algemene hervorming van de kieswet tot stand brengen, worden goedgekeurd en gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad. Binnen de tijdspanne van een paar maanden wordt eerst het systeem van de opvolgers afgeschaft. Daarna volgt een regeling om de dames beter aan de bak te laten komen voor de eerste plaatsen. Vervolgens wordt heel het systeem opnieuw door elkaar gehaald. Dat is het politiek systeem waarin wij draaien! Soms vraagt men zich af waarom de politiek ongeloofwaardig is geworden. Dit is daar een voorbeeld van! Men springt voortdurend van het ene been op het andere, zodat ten langen leste de situatie voor niemand nog duidelijk is.

05.17 Yves Leterme (CD&V): Mijnheer de voorzitter, ik vind dat u terecht het meer dan ornamentale van uw functie probeert te beklemtonen.

Mijnheer Tant, dat er om de haverklap nieuwe wetten worden gepubliceerd inzake de kieswetgeving om ze vervolgens opnieuw op te heffen toont mooi aan dat de aanpak van de meerderheid gestoeld is op de verkeerde inschatting dat het beleid bij de bevolking niet aanslaat omdat er te veel procedures zouden zijn. Dat is een misvatting. De mensen vragen beter beleid. De paars-groene meerderheid denkt dat te kunnen oplossen met transfers en rommelen aan de kieswetgeving. Dat is een fundamentele misvatting die bij de volgende verkiezingen zal blijken. Dat is de reden waarom in het Staatsblad een soort roman wordt gepubliceerd met afleveringen van nieuwe wijzigingen van fundamentele wetgeving. De meerderheid denkt dat de aversie van de publieke opinie ten opzichte van de politiek te maken heeft met procedures en kieswetgeving. De

L'important est que des femmes figurent en ordre utile pour être élues.

05.16 Paul Tant (CD&V): Lors des dernières élections, il avait plus de femmes en ordre utile au CVP que chez AGALEV.

Les projets de loi vont être approuvés et publiés au Moniteur belge. Le gouvernement a opéré un revirement et ce n'est pas une bonne chose pour la crédibilité du monde politique. Le citoyen n'aime guère qu'on publie des lois pour les rapporter ou les modifier ensuite.

05.17 Yves Leterme (CD&V): Le fait que de nouvelles lois modifiant le système électoral soient constamment élaborées résulte de la conviction du gouvernement que les problèmes doivent être résolus en modifiant la procédure plutôt que par une politique de qualité.

aversie heeft echter alles van doen met het slechte beleid en een beleid dat niet ingaat op de verzuchtingen van de bevolking. Dat is de reden van de onvrede bij de bevolking.

05.18 Paul Tant (CD&V): Dat zal ik uiteraard onderschrijven, maar dat neemt niet weg dat dit bovendien als bricolage overkomt. De regering gedraagt zich als een doe-het-zelver die naar een Bricolagezaak gaat, er wat materiaal koopt, thuis vaststelt dat hij materiaal te kort heeft, van lieverlede terugkeert en dan thuis vaststelt dat de onderdelen niet op elkaar passen. Het is perfect vergelijkbaar: dit is een vorm van bricolage, mevrouw de minister.

05.19 Laurette Onkelinx, ministre: Monsieur Tant, il faut savoir que les femmes aiment bien le bricolage. Quand elles rentrent chez elles et qu'elles voient les pièces, elles sont contentes; elles s'y retrouvent. Cela correspond à leur demande depuis des années.

05.20 Paul Tant (CD&V): Madame la ministre, en tant que parlementaire, je ne suis cependant pas fier du travail juridique accompli.

Mag ik u even herinneren aan de werkzaamheden in de commissie: bijna elk artikel is, indien niet geamendeerd, dan toch gecorrigeerd. Daartoe hebben wij in belangrijke mate bijgedragen. Het feit dat men achter een doelstelling staat, moet niet betekenen dat elk middel goed is, nietwaar. Wees toch eerlijk: eerst schaft men een aantal bepalingen af, nadien weigert men de concrete toepassing ervan en daarna voert men ze opnieuw in. Men kan toch niet zeggen dat dit ernstig wetgevend werk is!

Collega's, er is echter meer, als ik u daarmee even mag vermoeien. Men kan inderdaad een aantal opmerkingen van legistische aard maken, mevrouw de minister. Bij dit ontwerp kan men zich afvragen of het opzet via een afzonderlijke wet moet worden gerealiseerd en waarom de bepalingen niet in de betrokken kieswet worden ingevoerd. Dat zou tenminste ordentelijk werk zijn. De werkwijze van de minister heeft tot gevolg dat bepalingen in de kieswet worden opgeheven en daarna, met dit ontwerp en met de amendementen die in de commissie zijn ingediend en aangenomen, in een afzonderlijke wet opnieuw worden ingevoerd. Vanuit wetgevend-technisch oogpunt is dat ons inziens zeker niet de best manier van werken.

Voor wie het even in de teksten wil verifiëren: artikel 2 van het ontwerp van bijzondere wet bepaalt dat op de lijsten voor de verkiezing van de Brusselse Hoofdstedelijke Raad het verschil tussen het aantal kandidaten niet groter mag zijn dan één, en dat de eerste twee kandidaten van de lijsten van een verschillend geslacht moeten zijn. Ik denk dat het voor iedereen duidelijk is dat het meer aangewezen ware geweest dit artikel in te voeren in de bijzondere wet van 12 januari 1989 met betrekking tot de Brusselse instelling, meer bepaald in artikel 16bis over de voordracht van kandidaten.

Daar hoort het thuis, maar daar is het niet ingeschreven. Met die werkwijze had het volstaan in artikel 12, § 3, 2°bis te verwijzen naar 16bis van de bijzondere wet. In dat geval hadden wij artikel 12, § 3, 2°bis van de gewone wet ook niet moeten opheffen. Dat artikel kon gewoon gewijzigd worden door te verwijzen naar de bijzondere wet.

05.18 Paul Tant (CD&V): Le gouvernement fait du bricolage.

05.19 Minister Laurette Onkelinx: Dat stemt overeen met hun verzoek.

05.20 Paul Tant (CD&V): Het juridisch werk dat werd verricht is niet om fier op te zijn.

Pratiquement chaque article de la loi électorale a été amendé ou modifié. Le CD&V a contribué pour une bonne part à l'élaboration de la nouvelle législation. Nous avons toutefois des remarques d'ordre légistique à formuler. Le présent projet, lui aussi, appelle des remarques. Le ministre fait abroger des dispositions de la législation électorale pour les remplacer par des lois entièrement nouvelles. Le nouvel article 2 par exemple aurait pu être intégré sans difficulté aucune dans l'article 16bis de la loi spéciale. Ainsi, l'article 12 aurait également pu être conservé. Tout cela revient à "bricoler" une ancienne loi bien écrite.

Die werkwijze zou ook de coherentie van de wetgeving ten goede zijn gekomen.

De **voorzitter**: Mijnheer Tant, mevrouw Drion wenst u te onderbreken, maar ik heb u uw benadering op legistiek vlak eerst laten beëindigen.

05.21 Claudine Drion (ECOLO-AGALEV): Monsieur le président, je pense que M. Tant est attaché autant que nous à la continuité de la responsabilité de l'Etat. Et il me semble que la ministre qui avait précédemment l'égalité des chances dans ses attributions était membre de son parti. Si vous faisiez toujours partie de la majorité aujourd'hui, je suis persuadée que vous ne pourriez que vous féliciter du projet de loi qui nous est soumis. Je m'étonne donc un peu de ce procédé que vous mettez en place, monsieur Tant.

05.21 Claudine Drion (ECOLO-AGALEV): De vorige minister bevoegd voor Gelijke Kansen en die tot uw partij behoorde leek nochtans gehecht aan de continuïteit van de verantwoordelijkheid van de staat. De methode die u instelt verwondert mij dan ook.

05.22 Paul Tant (CD&V): Mevrouw Drion, ten eerste heb ik volgens mij al ten overvloede gezegd dat wij in het verleden en ook nu nog de geest van de wet genegen zijn. Dat hebben wij in de praktijk overigens ook al bewezen. Als u zou nagaan van wie in het verleden de initiatieven zijn uitgegaan die tot de actuele situatie hebben geleid, dan zou u weten dat mevrouw Smet een van de initiatiefnemers was, ondersteund door een brede beweging in onze eigen toenmalige CVP. Dat is echter niet aan de orde in de opmerking die ik net maakte.

05.22 Paul Tant (CD&V): Nous avons toujours été favorables à l'esprit de la loi et nous n'avons pas changé d'attitude à cet égard. Je formule des critiques sur le plan légistique et non pas sur le plan du contenu. Les lois doivent être de grande qualité. Ce gouvernement ne voit aucun inconvénient à confectionner de très mauvaises lois en affirmant que la fin justifie les moyens. Vous constaterez bientôt que vous avez besoin d'une majorité spéciale pour les dispositions techniques figurant dans la législation électorale et que vous ne disposez pas de cette majorité.

U geeft voortdurend de indruk dat wie enige legistische kritiek uit, het ten gronde niet eens is met de zaak. Betekent dit, dat uw visie van politiek is dat het doel alle middelen wettigt? Heeft het maken van kaduke en onsamenvhangende wetgeving geen enkel belang, mits het na te streven doel behartigenswaardig is? Het spijt mij, maar op dat punt hebben wij een andere opvatting over wetgevend werk. Dat zijn wij aan het doen. Wij maken teksten die in een bestaande wetgeving moeten passen, in een bijzondere wet en in kieswetgeving. U vindt dat blijkbaar allemaal niet belangrijk, zolang de wet het doel maar dient. Welnu, daarover verschillen wij fundamenteel van mening.

Mevrouw Drion, sta me toe een ander voorbeeld te geven dat u nog zuur zou kunnen opbreken in de komende jaren. In de commissievergadering zei ik aan de minister al dat zelfs technische bepalingen in de kieswetgeving nu voor sommige assemblees bij bijzondere wet worden geregeld. Artikelen van een gewone wet worden door middel van een bijzondere wet aangepast. Weet u wel wat de consequenties daarvan zijn? Als u die technische bepalingen in de toekomst opnieuw wilt bijsturen, dan zult u over een bijzondere meerderheid moeten beschikken. Dan zal blijken dat u die bijsturing er niet door krijgt.

05.23 Minister Laurette Onkelinx: (...)

05.24 Paul Tant (CD&V): Ja, mevrouw de minister, maar is het dan niet gerechtvaardigd dat ik dat even onder de aandacht breng? U moet stoppen met te zeggen dat dit soort kritiek...

05.25 Minister Laurette Onkelinx: Dat was wel het voorstel van de Raad van State.

05.25 Laurette Onkelinx, ministre: Cette proposition émane du Conseil d'Etat.

05.26 Paul Tant (CD&V): Zeker, maar dat kan toch niet het enige alibi zijn? Als parlamentslid toon ik dit zwart op wit aan. U loochent dat niet. Integendeel, u noemt mijn uitspraken juist. Trek daaruit in godsnaam dan ook de conclusies.

05.27 Laurette Onkelinx, ministre: (...)

Au niveau juridique, nous avons suivi la proposition du Conseil d'Etat.

Cela dit, vous avez parfaitement raison de souligner le fait qu'on l'inclut dans une loi à majorité spéciale. Donc, si nous voulons le modifier, il nous faudra une majorité spéciale. Nous en avons discuté en commission et la majorité s'est dit convaincue par cette méthode de travail aux niveaux légistique et juridique. Cela se trouvera donc dans une loi spéciale. On cadennasse ainsi un principe auquel nous sommes farouchement favorables.

05.28 Yves Leterme (CD&V): Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, het advies van de Raad van State luidt dat de essentiële elementen geregeld moeten worden in een bijzondere wet. Dat geldt echter niet voor de niet-essentiële elementen. Dat onderscheid maakt u niet.

05.29 Laurette Onkelinx, ministre: Monsieur le président, le Conseil d'Etat nous a dit que nous devons changer la loi électorale dans le cadre de cette loi spéciale. Par ailleurs, en inscrivant dans la loi spéciale des modifications d'une loi à majorité simple, les dispositions qu'on inscrirait dans la loi à majorité spéciale seraient cadennassées à l'avenir par le vote prévu pour les lois spéciales. Ces conséquences, soulevées par le Conseil d'Etat, ont été évoquées en commission de l'Intérieur. En effet, M. le président a immédiatement entamé cette réflexion. Il y a eu une intervention de chacun et une note juridique des services, me semble-t-il. Nous avons finalement suivi la proposition du Conseil d'Etat en acceptant les conséquences évoquées par celui-ci.

05.30 Paul Tant (CD&V): Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, wat de heer Leterme zegt klopt. In het advies van de Raad van State staat woordelijk dat men een vergissing begaat door essentiële punten te willen regelen bij bijzondere wet. A contrario kan men daaruit afleiden dat slechts die essentiële punten bij bijzondere wet moesten worden geregeld.

Realiseert u zich dat, collega's op de meerderheidsbanken die van plan bent de kieswetgeving aan te passen? De kieswetgeving aanpassen heeft ook consequenties inzake procedures, waarbij men kan stoten op bepalingen die nu bij bijzondere wet zijn vastgelegd. Welnu, tenzij men over een zeer grote meerderheid beschikt, zal men daaraan niets kunnen veranderen. Het gaat niet om een klein probleem: de wet maken is ook vooruitzien en denken aan een toekomstige ordening van de samenleving en ervoor zorgen dat de sturing van de reglementering van de samenleving in de toekomst mogelijk blijft. Ik vind het jammer dat ik moet smeken om aandacht voor dit onderwerp.

05.26 Paul Tant (CD&V): Si vous me donnez raison, vous pourriez au moins tirer les conclusions qui s'imposent.

05.27 Minister Laurette Onkelinx: Wij laten ons leiden door onze raadgever, de Raad van State. Wij zullen echter een wet met een bijzondere meerderheid moeten laten goedkeuren. In de commissie bleken de meeste leden gewonnen voor die methode.

05.28 Yves Leterme (CD&V): Le Conseil d'Etat estime que les éléments essentiels doivent être réglés dans la loi spéciale, mais cela ne vaut pas pour les autres points.

05.29 Minister Laurette Onkelinx: De Raad van State heeft ons meegedeeld dat de kieswet via een bijzondere wet moet worden gewijzigd. Dat werd in de commissie besproken. Wij hebben het advies van de Raad van State gevolgd en accepteren de gevolgen van die werkwijze.

05.30 Paul Tant (CD&V): M. Leterme a raison à propos de la portée de l'avis du Conseil d'Etat. Régler des éléments accessoires par le biais de lois spéciales entrave l'apport ultérieur de modifications.

05.31 Peter Vanhoutte (AGALEV-ECOLO): Mijnheer de voorzitter, mijnheer Tant, ik heb uw opmerking heel goed begrepen. Wat hier gebeurt, bewijst dat wij niet echt overlopen van vertrouwen in met name uw partij. Wij vrezen namelijk dat u de klok zou terugdraaien, mocht u ooit een alternatieve meerderheid kunnen vormen. Op een betrouwbare manier garanderen wij dat ook in de toekomst een ruim draagvlak nodig is – over de partijen heen – om een eventuele bijkomende wijziging door te voeren. Ik denk dat dit ook een kwestie van gezond verstand is en dat wij hiermee het Parlement naar waarde schatten.

05.32 Kristien Grauwels (AGALEV-ECOLO): Mijnheer de voorzitter, collega's, ik dreig in herhaling te vallen, maar als de heer Tant het zo belangrijk vindt dat ook bij de opvolgers de pariteit wordt gegarandeerd – een bezorgdheid die ik deel – dan kan men er binnen de partij nog altijd naar streven om die optie te nemen.

Als de regering het niet bepaalt, kan de partij toch die optie nemen. Als men zo snel mogelijk een paritaire democratie wil, is dit een maatregel die elke partij kan nemen en geen enkele wetgeving kan dat verbieden.

05.33 Paul Tant (CD&V): Mijnheer de voorzitter, collega Grauwels, ik herhaal ook mijzelf. Ten eerste, de grootste inspanning werd – hoe u het draait of keert – gedaan door mijn partij. Ik zeg niet dat het aan de feitelijke zetelverdeling is af te lezen, maar het is zo en het is ook historisch juist.

Ten tweede, men kan over politieke intenties praten en het is interessant hierover het debat te voeren, maar het is ook interessant bij een wettelijke regeling ervoor te zorgen dat die wetgeving samenhangend is, kwalitatief behoorlijk is en dat ze de tijd kan trotseren. Dat is precies het doel van mijn opmerkingen.

Aan de opmerking van de heer Vanhoutte wil ik weinig woorden besteden. Hij zegt dat mijn niet betrouwbaar is omdat zij te ernstig omgaat met de wetgeving. Wel, ik hoop dat het nog lang zo blijft. Als een partij slechts kan groeien en groot worden door achter een vlag te stappen in onsamenhangende slagorde, dan moet men zich realiseren in welk type samenleving men zich bevindt. Dit is het Parlement en wij discussiëren over wetgeving die behoorlijk dient te zijn.

05.34 Yves Leterme (CD&V): Mijnheer de voorzitter, collega's, ik meen uit de interventie van mevrouw Grauwels op te maken dat zij niet alle elementen van het dossier onder controle heeft.

Ter informatie van mevrouw Grauwels moet worden onderstreept dat zes collega's momenteel een wetsvoorstel hebben ingediend waarin in de pariteit in de lijst van de opvolgers is voorzien.

05.35 Paul Tant (CD&V): Mijnheer de voorzitter, ik rond mijn uiteenzetting af. Ik beperk mij tot de algemene conclusies.

Men had er inderdaad veel beter aan gedaan de meest essentiële bepalingen in de bijzondere wet op te nemen en de rest in de kieswetgeving op te nemen. Dat is de voor de hand liggende manier

05.31 Peter Vanhoutte (AGALEV-ECOLO): Nous garantissons qu'à l'avenir, il sera nécessaire d'obtenir un large consensus, faisant fi des clivages politiques, pour apporter des modifications. Cette attitude est l'illustration d'une saine méfiance.

05.32 Kristien Grauwels (AGALEV-ECOLO): Aucune législation n'interdit à un parti de décider seul, jusqu'à la parité parmi les suppléants.

05.35 Paul Tant (CD&V): Il aurait mieux valu intégrer un certain nombre de dispositions essentielles dans un projet de loi mais inscrire les autres dispositions dans la législation

van werken. Hoe kunnen mensen weten hoe verkiezingen worden georganiseerd? Als kiezer of als potentiële kandidaat zullen ze de kieswetgeving raadplegen. Vandaag moeten ze andere bronnen gaan opsporen. Ik kan dat alleen maar betreuren. Dit komt de samenhang van de wetgeving in elk geval niet ten goede.

Mevrouw de minister, daarnet heb ik het gehad over de inspanningen die de ene en de andere partij hebben gedaan op vraag van mevrouw Grauwels – of was het de heer Vanhoutte? Ik heb aangetoond dat mijn partij een meer dan behoorlijke inspanning heeft geleverd. Dat kan zeker niet gezegd worden van de PS-lijsten. Slechts 17% van de verkiesbare plaatsen waren voor dames voorbehouden. Op de SP-lijst was dat trouwens nog minder, namelijk 15%. Dan maakt u hier het intentieproces van de een en de ander!

05.36 Laurette Onkelinx, ministre: Monsieur Tant, vous devriez voir ce qui s'est passé aux dernières élections communales. Il y a un mouvement qui est en train de se développer. Je remercie l'ensemble des partis démocratiques qui, notamment lors des dernières élections communales, on fait un effort sensible. Il faut poursuivre cet effort. L'histoire ne s'est pas arrêtée à un moment donné. Il y a eu, à une certaine période, au sein de mon parti, des problèmes concernant la présence des femmes sur les listes électorales. Mais cela a changé. Nous voulons accentuer, solidifier ce mouvement qui est en train de se développer, par le biais des projets qui nous sont proposés.

J'insiste sur le fait que je me situe dans une continuité. J'ai toujours dit, où que je sois, que le travail réalisé par Mme Smet en la matière, avec la contribution de M. Tobback, était tout à fait remarquable dans un climat politique peut-être plus difficile. En effet, il suffit de regarder ce qui s'est passé en France... Nous avons un environnement qui pousse davantage à des prises de décisions législatives pour assumer cette parité. Je remercie toutes celles qui m'ont précédée comme l'ensemble des mouvements et des femmes précurseurs en la matière. Nous poursuivons, ceci étant un mouvement.

05.37 Paul Tant (CD&V): Mevrouw de minister, ik stel enkel vast dat bij uitstek de politieke partijen in deze problematiek hun invloed kunnen laten gelden. Bij de laatste parlementsverkiezingen constateer ik dat de ene partij een grotere inspanning heeft geleverd dan de andere. Het is geen behoorlijke discussie meer wanneer u stelt dat wij over de legistieke kwaliteit niet mogen spreken omwille van het feit dat wij het politiek niet hebben waargemaakt. Ik blijf erbij dat onze partij in het verleden een behoorlijke inspanning heeft geleverd. Historisch heeft die inspanning haar vruchten afgeworpen. Wij zijn het eens dat een volgende stap noodzakelijk is, maar dan in legistiek behoorlijke omstandigheden.

Ik vind het bedroevend dat het Parlement tot dit niveau is afgegleden: men is zelfs niet meer bereid om over de kwaliteit van de wetgeving met elkaar van gedachten te wisselen, zonder elkaar met vooroordelen te lijf te gaan. Ik vind dat het Parlement beter verdient. Ik zou liever zien dat men zich anders gedraagt. Dat is mijn persoonlijke visie en de visie van mijn partij. Principieel zijn wij de zaak genegen. Wij betreuren echter dat het geheel in dergelijke omstandigheden moet totstandkomen. Overigens zijn wij er nog niet. De bedenkelijke legistieke kwaliteit heeft ervoor gezorgd dat een aantal amendementen noodgedwongen moest worden aanvaard.

électorale.

Lors des dernières élections, 17% seulement des places éligibles avaient été réservées aux femmes sur les listes du PS. Sur celles du SP, ce chiffre n'atteignait que 15%.

05.36 Minister Laurette Onkelinx: Er is een tendens merkbaar en we moeten die tendens versterken via de ontwerpen die we nu bespreken. Ik dank trouwens alle democratische partijen voor hun inspanningen bij de laatste gemeenteraadsverkiezingen.

Ik werk ook voort in het verlengde van het voortreffelijke werk van mevrouw Smet, van al mijn voorgangers en van de vrouwenbewegingen en vrouwenverenigingen.

05.37 Paul Tant (CD&V): Nul doute que les partis politiques jouent un rôle déterminant dans la représentation égale des hommes et des femmes. Dans ce domaine, notre parti a fourni des efforts plus que considérables. Je regrette que la qualité légistique du travail législatif soit subordonnée à certains préjugés et à de belles intentions. Présenter et adopter des amendements tendant à pallier la qualité médiocre du texte implique toutefois le renvoi de celui-ci au Sénat! Le travail n'est donc pas encore terminé.

Bijgevolg kan de tekst opnieuw naar de Senaat worden gestuurd. Dat is het feitelijke gevolg van wat hier gebeurt. Het gebrek aan kwaliteit krijgt meer en meer de bovenhand in dit Parlement en in het bijzonder bij deze regering.

05.38 Claudine Drion (ECOLO-AGALEV): Monsieur le président, j'interviens sur le projet de loi relatif aux élections des chambres législatives fédérales et du Conseil de la Communauté germanophone. C'est le même débat.

Le **président**: Effectivement.

05.39 Claudine Drion (ECOLO-AGALEV): Comme ma collègue Christine Grauwels l'a dit, nous sommes satisfaits de ce projet de loi car il nous semble qu'au niveau de notre assemblée, depuis le mois de janvier et depuis le vote de la réforme de la Constitution intégrant l'égalité entre les femmes et les hommes au sein même de notre charte fondamentale, nous faisons en sorte qu'il y ait une réelle et égale représentation des femmes et des hommes dans les lieux de décision et de représentation.

Toutefois, nous regrettons de n'avoir pu aller plus loin à ce stade-ci et que cette période transitoire ait dû être inscrite. Car aux prochaines élections déjà, des candidats des deux sexes auraient pu accéder de manière égale aux deux premières places. Le principe me semble avoir été bradé.

Néanmoins, il faut rester réaliste: au sein du monde politique, une série de nos collègues sont encore réticents à ces principes reconnus unanimement maintenant.

Lorsque nos assemblées représentatives – pour le moment, à la Chambre, nous en sommes à 17 ou 18%...

Le **président**: Non, je pense que nous en sommes à 28 ou 29%.

05.40 Claudine Drion (ECOLO-AGALEV): Notre assemblée n'est donc pas parmi les mauvais élèves quant à la représentation des femmes dans les assemblées. Il y en a d'autres qui sont moins fournies dans notre pays.

Il me semble qu'il faut garder en tête que mettre des femmes en ordre utile et faire en sorte qu'elles soient élues, doit s'accompagner de plans d'action – ce à quoi Mme la ministre a certainement pensé – et cela de manière à ce que les femmes élues soient capables d'exercer leur métier et à ce que les hommes désireux, au même titre que les femmes, d'avoir une série d'ancrages locaux et un respect de leur vie familiale, en bénéficient. D'autres mesures sont aussi importantes que celles sur lesquelles nos collègues travaillent en matière de renouveau politique

Enfin, pour ceux qui ont à cœur de concrétiser cette égalité entre les hommes et les femmes dans les faits et dans la vie de tous les jours, certains dossiers doivent avancer.

Il ne suffit pas que des femmes soient élues, il faut que les dossiers réellement relatifs à l'égalité quotidienne entre les femmes et les

05.39 Claudine Drion (ECOLO-AGALEV): Wij zijn tevreden over de ontwerpen die ons vandaag worden voorgelegd, want sinds de grondwetsherziening waarbij de gelijkheid der seksen in de grondwet verankerd werd, is er vooruitgang merkbaar in het streven naar een grotere vrouwelijke vertegenwoordiging in alle representatieve en besluitvormingsorganen.

05.40 Claudine Drion (ECOLO-AGALEV): Ik betreur echter dat er een overgangperiode moest worden ingebouwd, en dat de nieuwe wet niet zal gelden voor de komende parlementsverkiezingen.

Onze assemblee is zeker geen slechte leerling inzake vertegenwoordiging van de vrouwen. Andere Belgische assemblees liggen een stuk bij ons achter. Vrouwen verkiesbare plaatsen geven is één zaak, we moeten hun ook actieprogramma's aanbieden om hen in staat te stellen hun beroep uit te oefenen.

Van een aantal punten moet nu werk gemaakt worden, opdat man en vrouw daadwerkelijk elkaars

hommes soient pris en main par le pouvoir législatif et exécutif. Citons par exemple le dossier sur le fonds de créances alimentaires qui avance très bien mais aussi ceux sur l'individualisation des droits en matière de sécurité sociale et la suppression de l'article 80 de la législation sur le chômage, qui frappent injustement les femmes qui sont donc victimes de discrimination.

Il est nécessaire de bien prendre conscience, au risque de refroidir certains de nos collègues, qu'en votant ce projet de loi, il y aura plus de femmes et que la pression, lors de la prochaine législature, s'accroîtra pour que ces dossiers essentiels en matière de sécurité sociale progressent et que cette égalité se marque dans les faits et dans le quotidien.

Le **président**: Je communiquerai tout à l'heure les pourcentages exacts lors des élections du 13 juin et ceux d'aujourd'hui car il y a davantage de dames, cela étant dû aux suppléances de collègues qui sont entrés au gouvernement. Vous en serez rassurée, je l'espère.

05.41 Fientje Moerman (VLD): Mevrouw de vice-eerste minister, in het Nederlands is dat hetzelfde of men nu de Franse of de Franstalig-Belgische interpretatie aanhoudt.

Mijnheer de voorzitter, geachte collega's, ik zal kort ingaan op deze ontwerpen, maar ik meen dat ze toch voldoende belangrijk zijn om er een woordje over te zeggen, zelfs indien we op dit moment niet zo talrijk zijn.

De **voorzitter**: Mevrouw, er zijn ook zes commissievergaderingen bezig.

05.42 Fientje Moerman (VLD): Mijnheer de voorzitter, ik weet het want ik moet daar ook zijn. De organisatie van de werkzaamheden van het Parlement ligt echter bij u en niet bij mij.

De **voorzitter**: Als ik probeer een commissievergadering op maandag te organiseren, dan heb ik veel moeite om dat erdoor te krijgen.

05.43 Fientje Moerman (VLD): Mijnheer de voorzitter, dat is misschien zo omdat de heren parlementsleden te veel andere buitenschoolse activiteiten hebben.

De **voorzitter**: Ik mis 's maandags ook ministers.

05.44 Fientje Moerman (VLD): Goed, laten wij terugkomen op de ontwerpen. Ik kan niet zeggen dat ik spreek namens mijn fractie, in menselijke termen tenminste. In politieke termen kan ik dat natuurlijk wel. Ik meen dat niemand van mijn vrouwelijke collega's die hier zitten dat kan zeggen. Natuurlijk is er in alle fracties een beetje gemor. Men vraagt een wetgeving die niets anders wil dan de kiezer verzekeren dat hij of zij in de toekomst een daadwerkelijke keuze heeft. Dat beogen deze ontwerpen. Op de lijsten moeten namelijk mensen figureren van beide geslachten in een ongeveer gelijke hoeveelheid en niet in een willekeurige volgorde. We weten dat het vooral in de volgorde van belang is dat er een verschillende vertegenwoordiging is naar geslacht. Dat ligt in de ene partij al wat moeilijker dan in de andere.

gelijke zullen zijn.

De dossiers betreffende de individualisering van de rechten inzake sociale zekerheid en de opheffing van artikel 80 van de werkloosheidsreglementering moet de wetgevende macht prioritair aanpakken.

De **voorzitter**: Er zijn meer dames in het Parlement door het fenomeen van de vervanging door de opvolger. Wij zullen hier nog op terugkomen.

05.44 Fientje Moerman (VLD): Je ne peux pas dire que je m'exprime au nom de tous les membres de mon groupe. Celui-ci compte toujours des hommes qui redoutent la nouvelle réglementation et craignent de perdre leur petite situation confortable. Ce débat se résume toujours à un argument: la compétence. Mais qu'est-ce que la compétence, en politique? Le niveau de formation, le talent

Hoewel men het misschien niet zo openlijk zegt – hoewel men dat vanmorgen in de commissie wel deed – komt men in discussies steeds terug op één argument. Het is de bekwaamheid die de doorslag moet geven. Wij leven in een parlementaire democratie. In een parlementaire democratie is er één soort bekwaamheid, namelijk verkozen worden. De kiezer beslist wie hier zal zitten. Iemand moet voor mij maar eens definiëren wat bekwaamheid is in termen van politiek. Is het een hoog opleidingsniveau? Dan zouden hier veel meer vrouwen dan mannen moeten zitten want gemiddeld zijn de vrouwen in ons land nu hoger opgeleid dan de mannen. Is het soms het vermogen om goed te kunnen praten? Historisch heeft men vrouwen steeds verweten dat ze te veel en te goed konden praten. Dat kan het dus niet zijn. Is het talenkennis? Dan stel ik voor om in de regering dringend enkele maatregelen te nemen want er zijn ministers die misschien wel in de twee landstalen kunnen lezen maar zeker niet spreken. Het begrip bekwaamheid is dus een heel relatief begrip. Men moet verkozen geraken. Net zoals in elke andere maatschappelijke organisatie, of het nu een sociale, een politieke of een economische is, proberen zij die op een bepaald moment – zoals we het wat “colloquial” kunnen zeggen – het spul in handen hebben de macht te behouden. Wanneer men als bedrijf op een markt dominant is, dan zal men proberen om daar een monopoliepositie te gaan verstevigen en verdedigen en eventueel met twee of drie concurrenten een afspraakje te maken over de prijs of over verticale integratie en niemand anders binnen te laten.

Daaraan hebben we gedacht. Wat dat betreft, hebben we zowel in België als in Europa als op wereldniveau regels en wetten die bepalen dat dergelijke zaken niet kunnen. In de politiek is het niet anders. Wanneer een aantal mensen disproportioneel veel macht heeft en een andere groep – niet altijd bewust maar toch in de feiten – uitsluit dan moet daarop worden toegekeken. Daarvoor is een gelijke vertegenwoordiging op de lijsten belangrijk want de kiezer beslist nog altijd net zoals vroeger. Wil de kiezer hier in 2003 geen vrouwen dan moet men niet voor vrouwen stemmen. In de toekomst krijgt de kiezer evenwel de keuze en dat is belangrijk.

Mevrouw Drion heeft gelijk. Bij een democratie zit de macht in het aantal. Zo lang hier niet genoeg mensen zitten die ook de andere helft van de maatschappij vertegenwoordigen, zullen bepaalde thema's die op de agenda staan niet ter sprake komen. Zij heeft er een aantal opgenoemd maar er zijn er nog andere. Ik kan u de beschamende vertoning laten herlezen die in de commissie voor de Justitie werd opgevoerd toen wij het hadden over de naamgeving van kinderen. Ik heb toen de meest groteske argumenten gehoord die niets met justitie of goed wetgevend werk te maken hadden maar alles met behoud van een machtspositie en met frustraties.

Om die reden, dames en heren, omdat we op alle vlakken een evenwichtige maatschappij willen, moeten hier meer personen komen van beide geslachten. Ik en mijn fractie zullen deze wetgeving dan ook steunen.

05.45 Kristien Grauwels (AGALEV-ECOLO): Mijnheer de voorzitter, ik wil iets toevoegen aan de opmerking van mevrouw Moerman. Het is inderdaad geen toeval dat er dergelijk probleem rijst rond de naamgeving. Ook in onze politieke cultuur is een naam en het

oratoire, la connaissance des langues? Quoi qu'il en soit, il s'agit toujours de se faire élire. Et ceux qui sont déjà élus actuellement aimeraient conserver leur situation.

Même après que nous aurons prévu une représentation égale des hommes et des femmes, ce seront toujours les électeurs qui décideront qui siège dans cet hémicycle. Nous voulons quant à nous une société équilibrée sur tous les plans. Une juste représentation des femmes y contribuera. Demain, je voterai donc en faveur de ce projet et mes collègues, membres de mon groupe, feront sans doute de même.

05.45 Kristien Grauwels (AGALEV-ECOLO): Dans la culture politique aussi, le nom est important. Il existe de nombreuses

doorgeven van een naam een heel belangrijk iets. Wij hebben politieke dynastieën waarbij de naamgeving belangrijk is. Misschien heeft dat ook een rol gespeeld bij de moeilijkheid.

dynasties politiques. Peut-être les problèmes de dénomination y sont-ils liés.

Le **président**: Madame la ministre, souhaitez-vous réagir maintenant ou tout à l'heure?
De toute manière, des amendements ont été déposés à ce projet.

05.46 Laurette Onkelinx, ministre: Je suppose donc que l'on va les discuter. La discussion générale qui vient de se dérouler vaut pour les deux projets: 1680 et 1681.

Le **président**: En fait, oui. En droit, non!

05.47 Laurette Onkelinx, ministre: J'interviendrai donc maintenant.

Le **président**: Je préfère que l'on reste dans le même contexte. Vous avez donc la parole.

05.48 Laurette Onkelinx, ministre: Monsieur le président, je voudrais dire quelques mots et formuler trois remarques après la discussion générale sur ces deux projets (1680 et 1681).

Premièrement, l'égalité des chances entre les hommes et les femmes est un combat permanent. Les projets qui vous sont proposés sont importants mais ils ne couvrent évidemment pas tout le champ des inégalités. Vous aurez à connaître d'autres projets qui, en matière d'égalité hommes/femmes, ont leur importance. Je pense par exemple à la loi anti-discrimination qui est à l'examen en commission de la Justice, à la création de l'Institut du genre qui doit revenir du Conseil d'Etat ou au projet de loi sur la violence intra-conjugale qui est également à l'ordre du jour de la commission de la Justice.

Vous avez cité, madame Drion, quelques combats à venir, que ce soit l'article 80 de la législation sur le chômage ou le débat si difficile de l'individualisation des droits à la sécurité sociale. On pourrait en citer beaucoup d'autres. Je pense par exemple à tous les moyens utilisés pour revoir la classification de fonctions puisque la situation actuelle aboutit à avoir des différences de salaires de quelque 20% pour un même travail entre les hommes et les femmes, ce qui est totalement inadmissible.

Ce qui vous est proposé est effectivement important. Avec plus de femmes dans les enceintes parlementaires, ce genre de combat à mener sera peut-être pris en charge différemment mais, je le répète, ce n'est qu'une parcelle de réponse aux problèmes que nous connaissons encore dans notre démocratie.

Deuxièmement, un des deux projets, celui qui concerne les conseils régionaux, doit repartir vers le Sénat. C'est une très bonne chose. Il y a eu un excellent travail juridique. La Chambre a modifié le projet qui doit donc être renvoyé au Sénat. Par contre, demain, il y aura, je l'espère, un vote définitif pour ce qui concerne les chambres législatives fédérales et le Conseil de la Communauté germanophone. Il aura fallu deux ans de travail pour y arriver, deux ans! La première fois que le gouvernement a accepté des projets de loi que j'avais déposés, c'était le 19 mai 2000, monsieur le président. Comme vous le voyez, ce n'est pas simple, il aura fallu franchir bon nombre d'étapes. En aucun cas, il ne faut retarder les travaux.

05.48 Minister Laurette Onkelinx: De gelijkheid van kansen is een permanente strijd. Deze ontwerpen bestrijken niet alle aspecten van de ongelijkheid. De antidiscriminatiewet wordt door de commissie besproken, de oprichting van een instituut wordt door de Raad van State bestudeerd en het wetsontwerp over het geweld tussen echtgenoten is ook in de commissie. Behalve artikel 80 van de wetgeving over de werkloosheidsverzekering dient ook de classificatie van de functies gewijzigd te worden omdat die tot een loonverschil van 20 % tussen man en vrouw leidt. Deze strijd zal anders worden aangepakt. Het ontwerp over de gewestraden moet terug naar de Senaat dankzij het degelijk juridische werk van de Kamer. Na twee jaren hard werken hoop ik echter op een definitieve goedkeuring. We hebben tal van etappes moeten afleggen en de werkzaamheden mogen niet worden vertraagd. Laten we dus de stap van de pariteit op de kieslijsten zetten.

Maar een recht is nooit definitief verkregen zoals nu blijkt uit het Franse voorbeeld voor de parlamentsverkiezingen: sommige partijen betalen liever een boete dan de pariteit te respecteren. We wensten dit probleem te vermijden

Je sais que les propositions de loi spécifiques concernant notamment les circonscriptions électorales et la réintroduction des suppléants provoqueront de nouveaux débats. Mais n'attendons pas pour déjà prendre une décision. Une étape sera ainsi franchie. Vous reprendrez le flambeau lors de la discussion de ces nouvelles propositions de loi et vous proposerez éventuellement des modifications permettant aux femmes d'être mieux représentées grâce aux modifications qui s'annoncent. Mais "un tiens vaut mieux que deux tu l'auras". Nous sommes dans une situation donnée au niveau de la législation électorale. Imposons, dès maintenant, de franchir ce cap de la parité sur les listes électorales et de la présence des deux sexes aux premières places.

Enfin, je voudrais attirer l'attention sur le fait qu'il n'y a jamais de droit acquis en la matière. Je ne vois donc pas d'inconvénient à ce que l'on "bétonne" certaines dispositions dans les lois spéciales. Regardez ce qui s'est passé en France où, après le vote d'une législation, il y a un peu plus d'un an, et à l'approche des élections législatives, d'aucuns ont déjà signalé qu'ils préféreraient payer l'amende que de respecter la législation sur la parité en matière électorale.

Pour notre part, nous avons procédé différemment. Il n'est pas question d'amende. Si la liste ne correspond pas aux critères que vous allez décider, elle ne sera pas recevable.

Il s'agit bien entendu d'un combat comportant de multiples facettes. Nous n'aurons pas terminé notre œuvre avec le vote de ce projet. Même si nous avons déjà gagné plusieurs combats, nous devons rester vigilants. Les forces conservatrices sont là aussi pour parfois remettre en cause des acquis aussi fondamentaux que celui-ci.

Monsieur le président, je voudrais remercier toutes celles et tous ceux qui, depuis le départ, ont soutenu la démarche initiée par le gouvernement.

Le **président**: La Chambre se rendra compte demain qu'il s'agit d'une décision importante.

De **voorzitter**:

Vraagt nog iemand het woord? (*Nee*)

Quelqu'un demande-t-il encore la parole? (*Non*)

De algemene bespreking is gesloten.

La discussion générale est close.

Bespreking van de artikelen

Discussion des articles

Wij vatten de bespreking van de artikelen aan. De door de commissie aangenomen tekst geldt als basis voor de bespreking. (Rgt 66,4) **(1680/4)**

Nous passons à la discussion des articles. Le texte adopté par la commission sert de base à la discussion. (Rgt 66,4) **(1680/4)**

Het opschrift werd door de commissie gewijzigd in "ontwerp van bijzondere wet tot waarborging van een gelijke vertegenwoordiging van mannen en vrouwen op de kandidatenlijsten voor de verkiezingen van de Vlaamse Raad, van de Waalse Gewestraad en van de Brusselse Hoofdstedelijke Raad".

L'intitulé a été modifié par la commission en "projet de loi spéciale assurant une présence égale des

in België: als een lijst niet aan de criteria beantwoordt is ze niet ontvankelijk. Laten we dus op onze hoede zijn voor de conservatieve krachten die de vooruitgang willen dwarsbomen.

hommes et des femmes sur les listes de candidats aux élections du Conseil régional wallon, du Conseil flamand et du Conseil de la Région de Bruxelles-Capitale“.

Het ontwerp van bijzondere wet telt 11 artikelen.
Le projet de loi spéciale compte 11 articles.

Ingediende amendementen:
Amendements déposés:

Art. 2

- 5: Paul Tant, Yves Leterme **(1680/5)**

Art. 3

- 6: Paul Tant, Yves Leterme **(1680/5)**

Art. 5

- 7: Paul Tant, Yves Leterme **(1680/5)**

Art. 6

- 8: Paul Tant, Yves Leterme **(1680/5)**

Art. 7

- 9: Paul Tant, Yves Leterme **(1680/5)**

Art. 9

- 10: Paul Tant, Yves Leterme **(1680/5)**

Art. 10

- 11: Paul Tant, Yves Leterme **(1680/5)**

Art. 10bis (n)

- 12: Paul Tant, Yves Leterme **(1680/5)**

De **voorzitter**: Mijnheer Tant, wenst U het woord te nemen?

05.49 Paul Tant (CD&V): Mijnheer de voorzitter, ik verwijs in dat verband naar de toelichting bij de amendementen.

05.49 Paul Tant (CD&V): J'ai suffisamment explicité mes amendements au cours de la discussion générale.

De amendementen liggen volledig in de lijn van wat ik zei, met name dat sommige zaken in grote lijnen konden worden geregeld via de bijzondere wet, althans via de overgangsbepalingen en dat andere zaken moesten worden geregeld via de kieswet.

De **voorzitter**:

De stemming over de amendementen en artikelen wordt aangehouden.
Le vote sur les amendements et les articles est réservé.

De artikelen 1, 4, 8 en 11 worden artikel per artikel aangenomen.
Les articles 1, 4, 8 et 11 sont adoptés article par article.

De bespreking van de artikelen is gesloten. De stemming over de aangehouden amendementen en artikelen en over het geheel zal later plaatsvinden.
La discussion des articles est close. Le vote sur les amendements et les articles réservés ainsi que sur l'ensemble aura lieu ultérieurement.

06 Wetsontwerp tot waarborging van een gelijke vertegenwoordiging van mannen en vrouwen op de kandidatenlijsten van de kandidaturen voor de verkiezingen van de federale Wetgevende Kamers en van de Raad van de Duitstalige Gemeenschap (overgezonden door de Senaat) (1681/1 tot 3)

- Wetsvoorstel van de heer Joos Wauters en de dames Kristien Grauwels en Géraldine Pelzer-Salandra en de heer Jean-Jacques Viseur ter bevordering van gelijke kansen voor vrouwen en mannen bij verkiezingen (357/1 en 2)

06 **Projet de loi assurant une présence égale des hommes et des femmes sur les listes de candidatures aux élections des Chambres législatives fédérales et du Conseil de la Communauté germanophone (transmis par le Sénat) (1681/1 à 3)**

- Proposition de loi de M. Joos Wauters et Mmes Kristien Grauwels et Géraldine Pelzer-Salandra et M. Jean-Jacques Viseur favorisant l'égalité des chances entre les femmes et les hommes lors des élections (357/1 et 2)

Algemene bespreking
Discussion générale

De algemene bespreking is geopend.
La discussion générale est ouverte.

06.01 **Kristien Grauwels**, rapporteur: Mijnheer de voorzitter, ik verwijs naar het verslag. Er werd tijdens de besprekingen niet veel toegevoegd aan hetgeen tot dan toe over gelijkaardige voorstellen was gezegd. Het ontwerp is goedgekeurd met 11 stemmen voor en 3 onthoudingen.

06.01 **Kristien Grauwels**, rapporteuse: Je me réfère au rapport. Le projet a été adopté par onze voix et trois abstentions.

De **voorzitter**: Ik zie dat dezelfde collega's zich hebben ingeschreven als voor de behandeling van het vorige wetsontwerp. Mijnheer Laeremans, u was ingeschreven voor dit debat over de gelijkheid van mannen en vrouwen. Ik ben nog bezig met de tweede reeks. Wenst u nog een uiteenzetting te houden? Neen?

De **voorzitter**:
Vraagt nog iemand het woord? (*Nee*)
Quelqu'un demande-t-il encore la parole? (*Non*)

De algemene bespreking is gesloten.
La discussion générale est close.

Bespreking van de artikelen
Discussion des articles

Wij vatten de bespreking van de artikelen aan. De door de commissie aangenomen tekst geldt als basis voor de bespreking. (Rgt 66,4) **(1681/3)**
Nous passons à la discussion des articles. Le texte adopté par la commission sert de base à la discussion. (Rgt 66,4) **(1681/3)**

Het opschrift werd door de commissie gewijzigd in "wetsontwerp tot waarborging van een gelijke vertegenwoordiging van mannen en vrouwen op de kandidatenlijsten voor de verkiezingen van de federale Wetgevende Kamers en van de Raad van de Duitstalige Gemeenschap".
L'intitulé a été modifié par la commission en "projet de loi assurant une présence égale des hommes et des femmes sur les listes de candidats aux élections des Chambres législatives fédérales et du Conseil de la Communauté germanophone".

Het wetsontwerp telt 6 artikelen.
Le projet de loi compte 6 articles.

Er werden geen amendementen ingediend.
Aucun amendement n'a été déposé.

De artikelen 1 tot 6, met technische verbeteringen, worden artikel per artikel aangenomen.
Les articles 1 à 6, avec corrections techniques, sont adoptés article par article.

De bespreking van de artikelen is gesloten. De stemming over het geheel zal later plaatsvinden.
La discussion des articles est close. Le vote sur l'ensemble aura lieu ultérieurement.

07 **Wetsontwerp tot regeling van de bijzondere rechten verbonden aan de bijzondere aandelen ten voordele van de Staat in de n.v. Distrigas en de n.v. Fluxys (1801/1 en 2)**

07 **Projet de loi portant réglementation des droits spéciaux attachés aux actions spécifiques au profit de l'Etat dans la s.a. Distrigaz et la s.a. Fluxys (1801/1 et 2)**

Algemene bespreking

Discussion générale

De algemene bespreking is geopend.

La discussion générale est ouverte.

De **voorzitter**: Ik heb een brief gekregen van staatssecretaris Deleuze, die om gewettigde redenen afwezig is. De heer Eddy Boutmans, staatssecretaris voor Ontwikkelingssamenwerking, zal hem vervangen.

07.01 **Simonne Creyf**, rapporteur: Mijnheer de voorzitter, voor dit wetsontwerp werd de spoedbehandeling gevraagd en het is besproken in de commissie voor het Bedrijfsleven op 22 mei 2002. Dit wetsontwerp beoogt in hoofdzaak het golden share-aandeel van de overheid te regelen in Distrigas NV en in Fluxys NV, twee vennootschappen die zijn ontstaan uit het oude Distrigas als gevolg van de wet op de liberalisering van de gasmarkt. Tegelijkertijd dient dit wetsontwerp als vehikel om het koninklijk besluit tot voorlopige dekking van de werkingskosten van de CREG wettelijk te bekrachtigen. Het wetsontwerp werd met eenparigheid van stemmen in de commissie aangenomen.

07.01 **Simonne Creyf**, rapporteuse: Le projet vise à mettre à l'abri l'action spécifique (golden share) des pouvoirs publics dans Distrigaz SA et Fluxys SA, toutes deux nées de la scission de Distrigaz, dans le prolongement de la loi de libéralisation du marché gazier. Par ailleurs, le projet confirme l'AR visant la couverture provisoire des moyens de fonctionnement de la CREG. Le projet a été adopté à l'unanimité en commission.

07.02 Minister **Eddy Boutmans**: Mijnheer de voorzitter, dit ontwerp bevestigt een bestaand recht van de overheid. Ik meen dat dit in het belang van de consument absoluut nodig is.

07.02 **Eddy Boutmans**, secrétaire d'Etat: Cela vient confirmer un droit existant pour le consommateur.

De **voorzitter**:

Vraagt nog iemand het woord? (*Nee*)

Quelqu'un demande-t-il encore la parole? (*Non*)

De algemene bespreking is gesloten.

La discussion générale est close.

Bespreking van de artikelen

Discussion des articles

Wij vatten de bespreking van de artikelen aan. De door de commissie aangenomen tekst geldt als basis voor de bespreking. (Rgt 66,4) **(1801/1)**

Nous passons à la discussion des articles. Le texte adopté par la commission sert de base à la discussion. (Rgt 66,4) **(1801/1)**

Het wetsontwerp telt 6 artikelen.

Le projet de loi compte 6 articles.

Er werden geen amendementen ingediend.

Aucun amendement n'a été déposé.

De artikelen 1 tot 6 worden artikel per artikel aangenomen.

Les articles 1 à 6 sont adoptés article par article.

De bespreking van de artikelen is gesloten. De stemming over het geheel zal later plaatsvinden.
La discussion des articles est close. Le vote sur l'ensemble aura lieu ultérieurement.

Communication
Mededeling

Le **président**: Au 1er juillet 1999, il y avait 34 femmes sur 150 ou 22,6%. Op dit ogenblik zijn er 35 vrouwen verkozen of 23,6%. Na juni 2003 zal de situatie veranderen, zo wordt althans gehoopt en misschien gevreesd! Dat hangt af van het geslacht!

L'ordre du jour est épuisé. Je signale toutefois que les propositions de rejet des propositions de M. De Crem sont mises à l'ordre du jour de notre séance plénière de demain.

La prochaine séance plénière aura lieu demain à 14h15. Je vous rappelle qu'elle sera suivie d'une séance d'hommage à certains de nos collègues. Il me tiendrait à cœur que vous y soyez nombreux et nombreuses.

La séance est levée.
De vergadering is gesloten.

La séance est levée à 16.12 heures. Prochaine séance jeudi 30 mai 2002 à 14.15 heures.
De vergadering wordt gesloten om 16.12 uur. Volgende vergadering donderdag 30 mei 2002 om 14.15 uur.

BIJLAGE**ANNEXE****PLENUMVERGADERING****SÉANCE PLÉNIÈRE****WOENSDAG 29 MEI 2002****MERCREDI 29 MAI 2002****INTERNE BESLUITEN****DECISIONS INTERNES****INTERPELLATIEVERZOEKEN****DEMANDES D'INTERPELLATION**

Ingekomen

Demandes

1. de heer Jo Vandeurzen tot de minister van Justitie over "de verklaringen betreffende de maatregelen die de regering zal nemen naar aanleiding van de evaluatie van de snel-Belg-wet".

(nr. 1287 – verzonden naar de commissie voor de Justitie)

2. de heer Bart Laeremans tot de eerste minister over "het functioneren van de minister van Justitie binnen de regering naar aanleiding van de grote onenigheid over de nationaliteitswetgeving".

(nr. 1288 – zonder voorwerp)

3. de heer Bart Laeremans tot de minister van Justitie over "de gevolgen die de regering zal verbinden aan de evaluatie van de snel-Belg-wet".

(nr. 1289 – verzonden naar de commissie voor de Justitie)

4. de heer Tony Van Parys tot de minister van Justitie over "de beslissing van de ministerraad over de toekomst van de Staatsveiligheid".

(nr. 1290 – verzonden naar de commissie voor de Justitie)

5. de heer Gerolf Annemans tot de minister van Binnenlandse Zaken over "eventuele wijzigingen aan de geautomatiseerde kiesverrichtingen om eerlijke en door onafhankelijke organen of personen gecontroleerde verkiezingen te garanderen".

(nr. 1291 – verzonden naar de commissie voor de Binnenlandse Zaken, de Algemeen Zaken en het Openbaar Ambt)

6. de heer Yves Leterme tot de eerste minister over "het standpunt van de eerste minister inzake het advies van de Raad van State over het wetsvoorstel tot hervorming van de kieswetgeving".

(nr. 1293 – verzonden naar de commissie voor de Binnenlandse Zaken, de Algemene Zaken en het Openbaar Ambt)

1. M. Jo Vandeurzen au ministre de la Justice sur "les déclarations concernant les mesures que prendra le gouvernement à la suite de l'évaluation de la loi instaurant une procédure accélérée de la naturalisation".

(n° 1287 – renvoi à la commission de la Justice)

2. M. Bart Laeremans au premier ministre sur "la position du ministre de la Justice au sein du gouvernement eu égard aux importantes dissensions à propos de la législation relative à la nationalité".

(n° 1288 – sans objet)

3. M. Bart Laeremans au ministre de la Justice sur "les conséquences que le gouvernement tirera de l'évaluation de la loi instaurant une procédure accélérée de naturalisation".

(n° 1289 – renvoi à la commission de la Justice)

4. M. Tony Van Parys au ministre de la Justice sur "la décision du conseil des ministres concernant la sûreté de l'Etat".

(n° 1290 – renvoi à la commission de la Justice)

5. M. Gerolf Annemans au ministre de l'Intérieur sur "les modifications éventuelles à apporter aux opérations de vote automatisées en vue de garantir des élections honnêtes et contrôlées par des organes ou des personnes indépendants".

(n° 1291 – renvoi à la commission de l'Intérieur, des Affaires générales et de la Fonction publique)

6. M. Yves Leterme au premier ministre sur "le point de vue du premier ministre concernant l'avis du Conseil d'Etat sur la proposition de loi modifiant les lois électorales".

(n° 1293 – renvoi à la commission de l'Intérieur, des Affaires générales et de la Fonction publique)

7. de heer Yves Leterme tot de minister van Binnenlandse Zaken over "de samenwerking inzake politie over de grenzen".

(nr. 1294 – verzonden naar de commissie voor de Binnenlandse Zaken, de Algemene Zaken en het Openbaar Ambt)

8. de heer Geert Bourgeois tot de eerste minister over "het standpunt van de eerste minister inzake het advies van de Raad van State over het wetsvoorstel tot hervorming van de kieswetgeving".

(nr. 1295 – verzonden naar de commissie voor de Binnenlandse Zaken, de Algemene Zaken en het Openbaar Ambt)

7. M. Yves Leterme au ministre de l'Intérieur sur "la coopération transfrontalière en matière de police".

(n° 1294 – renvoi à la commission de l'Intérieur, des Affaires générales et de la Fonction publique)

8. M. Geert Bourgeois au premier ministre sur "le point de vue du premier ministre concernant l'avis du Conseil d'Etat sur la proposition de loi modifiant les lois électorales".

(n° 1295 – renvoi à la commission de l'Intérieur, des Affaires générales et de la Fonction publique)

Ingetrokken

Retrait

De heer Yves Leterme deelt mee dat hij zijn interpellatie gericht tot de eerste minister over "het advies van de Raad van State inzake de voorstellen van de regering en van de meerderheidspartijen over de wijziging van de kieswetgeving" (nr. 1292) intrekt.

M. Yves Leterme fait savoir qu'il retire son interpellation adressée au premier ministre sur "l'avis du Conseil d'Etat concernant les propositions du gouvernement et des partis de la majorité en vue de modifier la législation électorale" (n° 1292).

VOORSTELLEN

PROPOSITIONS

Toelating tot drukken

Autorisation d'impression

1. Wetsvoorstel (de heren Daniel Bacquelaine en Olivier Chastel) tot wijziging van de wet van 22 maart 1995 tot instelling van federale ombudsmannen (nr. 1831/1).

2. Wetsvoorstel (de heren Koen Bultinck, Filip De Man en Guy D'haeseleer) houdende de invoering van een bijzondere tegemoetkoming aan gezinnen met kinderen (nr. 1834/1).

3. Voorstel van bijzondere wet (de heren Koen Bultinck en Guy D'haeseleer) tot wijziging van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen met het oog op de splitsing van de sociale zekerheid (nr.1835/1).

1. Proposition de loi (MM. Daniel Bacquelaine et Olivier Chastel) visant à modifier la loi du 22 mars 1995 instaurant des médiateurs fédéraux (n° 1831/1).

2. Proposition de loi (MM. Koen Bultinck, Filip De Man et Guy D'haeseleer) instaurant une allocation spéciale en faveur des ménages avec enfants (n° 1834/1).

3. Proposition de loi spéciale (MM. Koen Bultinck et Guy D'haeseleer) modifiant la loi spéciale du 8 août 1980 de réformes institutionnelles en vue de la scission de la sécurité sociale (n° 1835/1).

MEDEDELINGEN

COMMUNICATIONS

SENAAT

SENAT

Overgezonden wetsontwerpen

Projets de loi transmis

Bij brief van 22 mei 2002 zendt de Senaat over, met het oog op de koninklijke bekrachtiging, het niet-geëvoeerde wetsontwerp tot wijziging van de wet van 3 april 1997 betreffende het fiscaal stelsel van gefabriceerde tabak (nr. 1691/2).

Ter kennisgeving

Par message du 22 mai 2002, le Sénat transmet, en vue de la sanction royale, le projet de loi modifiant la loi du 3 avril 1997 relative au régime fiscal des tabacs manufacturés; le Sénat ne l'ayant pas évoqué (n° 1691/2).

Pour information

Bij brieven van 23 mei 2002 zendt de Senaat over, met het oog op de koninklijke bekrachtiging, de volgende niet-geamendeerde wetsontwerpen:

- wetsontwerp tot wijziging van de gewone wet van 16 juli 1993 tot vervollediging van de federale staatsstructuur (nr. 1363/7);
- wetsontwerp betreffende de bescherming tegen geweld, pesterijen en ongewenst seksueel gedrag op het werk (nr. 1583/8);
- wetsontwerp tot waarborging van een gelijke vertegenwoordiging van mannen en vrouwen op de kandidatenlijsten voor de verkiezingen van het Europees Parlement (nr. 1608/7).

Ter kennisgeving

Aangenomen wetsontwerp

Bij brief van 23 mei 2002 meldt de Senaat dat hij in vergadering van die datum het wetsontwerp tot wijziging van het Gerechtelijk Wetboek naar aanleiding van de wet van ... betreffende de bescherming tegen geweld, pesterijen en ongewenst seksueel gedrag op het werk, heeft aangenomen (nr. 1584/3).

Ter kennisgeving

REGERING

Ingediend wetsontwerp

De regering heeft het wetsontwerp houdende toekenning van de hoedanigheid van officier van gerechtelijke politie aan bepaalde ambtenaren van de fiscale administraties ter beschikking gesteld van de federale politie (nr. 1836/1) (aangelegenheid zoals bedoeld in artikel 78 van de Grondwet) ingediend.

Verzonden naar de commissie voor de Justitie

Algemene uitgavenbegroting 2002

In uitvoering van artikel 15, tweede lid, van de gecoördineerde wetten op de Rijkscomptabiliteit zendt de vice-eerste minister en minister van Begroting, Maatschappelijke Integratie en Sociale Economie over:

- bij brief van 23 mei 2002, een lijst met herverdelingen van basisallocaties betreffende het ministerie van Binnenlandse Zaken;
- bij brief van 23 mei 2002, een lijst met herverdelingen van basisallocaties betreffende het ministerie van Sociale Zaken, Volksgezondheid en Leefmilieu.

Verzonden naar de commissie voor de Financiën en de Begroting

Par messages du 23 mai 2002, le Sénat transmet, en vue de la sanction royale, les projets de loi suivants; le Sénat ne les ayant pas amendés:

- projet de loi modifiant la loi ordinaire du 16 juillet 1993 visant à achever la structure fédérale de l'Etat (n° 1363/7);
- projet de loi relatif à la protection contre la violence et le harcèlement moral ou sexuel au travail (n° 1583/8);
- projet de loi assurant une présence égale des hommes et des femmes sur les listes de candidats aux élections du Parlement européen (n° 1608/7).

Pour information

Projet de loi adopté

Par message du 23 mai 2002, le Sénat fait connaître qu'il a adopté en séance de cette date le projet de loi modifiant le Code judiciaire à l'occasion de la loi du ... relative à la protection contre la violence et le harcèlement moral ou sexuel au travail (n° 1584/3).

Pour information

GOUVERNEMENT

Dépôt d'un projet de loi

Le gouvernement a déposé le projet de loi octroyant la qualité d'officier de police judiciaire à certains fonctionnaires des administrations fiscales mis à la disposition de la police fédérale (n° 1836/1) (matière visée à l'article 78 de la Constitution).

Renvoi à la commission de la Justice

Budget général des dépenses 2002

En exécution de l'article 15, 2ème alinéa, des lois coordonnées sur la comptabilité de l'Etat, le vice-premier ministre et ministre du Budget, de l'Intégration sociale et de l'Economie sociale transmet:

- par lettre du 23 mai 2002, un bulletin de redistributions d'allocations de base concernant le ministère de l'Intérieur;
- par lettre du 23 mai 2002, un bulletin de redistributions d'allocations de base concernant le ministère des Affaires sociales, de la Santé publique et de l'Environnement.

Renvoi à la commission des Finances et du Budget

ARBITRAGEHOF**Beroepen tot vernietiging**

Met toepassing van artikel 76 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof geeft de griffier van het Arbitragehof kennis van de beroepen tot gehele of gedeeltelijke vernietiging van:

- het decreet van het Waalse Gewest van 8 juni 2001 houdende wijziging van artikel 1bis van de wet van 18 juli 1973 betreffende de bestrijding van de geluidshinder, ingesteld door L. Beckers en anderen en door de VZW Net Sky en anderen;
- het decreet van het Waalse Gewest van 25 oktober 2001 tot wijziging van artikel 1bis van de wet van 18 juli 1973 betreffende de bestrijding van de geluidshinder, gesteld door de VZW Net Sky en anderen en door L. Beckers en anderen; de beschikking tot samenvoeging van de zaken nrs. 2431 en 2432 met de reeds samengevoegde zaken nrs. 2303 en 2304.

(rolnummers: 2303, 2304, 2431 en 2432)

Ter kennisgeving

Prejudiciële vragen

Met toepassing van artikel 77 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof geeft de griffier van het Arbitragehof kennis van:

- de prejudiciële vragen over de artikelen 1, 97 tot 102 van de organieke wet van 8 juli 1976 betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn, gesteld door het arbeidshof te Brussel, bij arresten van 21 maart 2002 inzake F. Bas, A. Bas en B. Yildiz tegen het OCMW van Brussel en bij arrest van 17 april 2002 inzake S. Tchuente tegen het OCMW van Brussel en de Belgische Staat en inzake het OCMW van Brussel tegen S. Tchuente; de beschikkingen tot samenvoeging van deze zaken; (rolnummers: 2401, 2402 en 2417)

- de prejudiciële vragen over de artikelen 36 en 56 van de Franse Gemeenschap van 4 maart 1991 betreffende de hulpverlening aan de jeugd, gesteld door de arbeidsrechtbank te Brussel bij vonnis van 28 maart 2002 inzake J. Assagando tegen het OCMW van Brussel; (rolnummer: 2411)

- de prejudiciële vraag betreffende de artikelen 40, 41 en 42 van de handelsregisterwet, gecoördineerd bij koninklijk besluit van 20 juli 1964, gesteld door het hof van beroep te Brussel bij arrest van 26 april 2002 inzake J.-P. Ury tegen de NV Arte.

(rolnummer: 2434)

COUR D'ARBITRAGE**Recours en annulation**

En application de l'article 76 de la loi spéciale du 6 janvier 1989 sur la Cour d'arbitrage, le greffier de la Cour d'arbitrage notifie les recours en annulation totale ou partielle:

- du décret de la Région wallonne du 8 juin 2001 modifiant l'article 1er bis de la loi du 18 juillet 1973 relative à la lutte contre le bruit, introduits par L. Beckers et autres et par l'ASBL Net Sky et autres;
- du décret de la Région wallonne du 25 octobre 2001 modifiant l'article 1er bis de la loi du 18 juillet 1973 relative à la lutte contre le bruit, introduits par l'ASBL Net Sky et autres et par L. Beckers et autres; l'ordonnance de jonction des affaires n°s 2431 et 2432 avec les affaires déjà jointes n°s 2303 et 2304.

(n^{os} du rôle: 2303, 2304, 2431 et 2432)

Pour information

Questions préjudicielles

En application de l'article 77 de la loi spéciale du 6 janvier 1989 sur la Cour d'arbitrage, le greffier de la Cour d'arbitrage notifie:

- les questions préjudicielles relatives aux articles 1er, 97 à 102 de la loi du 8 juillet 1976 organique des centres publics d'aide sociale, posées par la cour du travail de Bruxelles par arrêts du 21 mars 2002 en cause de F. Bas, A. Bas et B. Yildiz contre le CPAS de Bruxelles et par arrêt du 17 avril 2002 en cause de S. Tchuente contre le CPAS de Bruxelles et l'Etat belge et en cause du CPAS de Bruxelles contre S. Tchuente; les ordonnances de jonction de ces affaires;

(n^{os} du rôle: 2401, 2402 et 2417)

- les questions préjudicielles concernant les articles 36 et 56 du décret de la Communauté française du 4 mars 1991 relatif à l'Aide à la jeunesse, posées par le tribunal du travail de Bruxelles par jugement du 28 mars 2002 en cause de J. Assagando contre le CPAS de Bruxelles; (n^o du rôle: 2411)

- la question préjudicielle relative aux articles 40, 41 et 42 de la loi relative au registre du commerce, coordonnée par l'arrêté royal du 20 juillet 1964, posée par la cour d'appel de Bruxelles par arrêt du 26 avril 2002 en cause de J.-P. Ury contre la SA Arte.

(n^o du rôle: 2434)

*Ter kennisgeving**Pour information*

Mededelingen

Communications

De zaken over de prejudiciële vragen betreffende artikel 10, 1°, 2° en 3°, van de wet van 12 december 1997 houdende bevestiging van de koninklijke besluiten met toepassing van de wet van 26 juli 1996 met het oog op de begrotingsvoorwaarden van de Belgische deelneming aan de Europese economische en monetaire Unie, en de wet van 26 juli 1996 houdende modernisatie van de Sociale Zekerheid en verzekering wat betreft levensvatbaarheid van de wettelijke pensioenstelsels, gesteld door de Raad van State zijn van de rol geschrapt, vervolgens het arrest van het Hof nr. 72/2002 van 23 april 2002 en volgens het arrest van het Hof nr. 37/2001 van 13 maart 2001.

(rolnummers: 1859, 1860 en 1861 (samengevoegde zaken))

Les affaires concernant les questions préjudicielles relatives à l'article 10, 1°, 2° et 3°, de la loi du 12 décembre 1997 portant confirmation des arrêtés royaux pris en application de la loi du 26 juillet 1996 visant à réaliser les conditions budgétaires de la participation de la Belgique à l'Union économique et monétaire européenne, et de la loi du 26 juillet 1996 portant modernisation de la sécurité sociale et assurant la viabilité des régimes légaux des pensions, posées par le Conseil d'Etat sont rayées du rôle, à la suite de l'arrêt de la Cour n° 72/2002 du 23 avril 2002 et conformément à l'arrêt de la Cour n° 37/2001 du 13 mars 2001.

(n^{os} du rôle: 1859, 1860 et 1861 (affaires jointes))

De zaak over de prejudiciële vragen betreffende artikel 10, 1°, van de wet van 12 december 1997 "houdende bevestiging van de koninklijke arresten met toepassing van de wet van 26 juli 1996 met het oog op de begrotingsvoorwaarden van de Belgische deelneming aan de Europese economische en monetaire Unie, en de wet van 26 juli 1996 houdende modernisatie van de Sociale Zekerheid en verzekering wat betreft levensvatbaarheid van de wettelijke pensioenstelsels, als bevestiging van het koninklijk arrest van 24 juli 1997 "tot instelling van de vrijwillige arbeidsregeling van de vierdagenweek en de regeling van de halftijdse vervroegde uitstap voor sommige militairen en tot wijziging van het statuut van de militairen met het oog op de instelling van de tijdelijke ambtsontheffing wegens loopbaanonderbreking met toepassing van artikel 3, § 1, 1°, van de wet van 26 juli 1996 met het oog op de begrotingsvoorwaarden van de Belgische deelneming aan de Europese economische en monetaire Unie", gesteld door de Raad van State is van de rol geschrapt, vervolgens het arrest van het Hof nr. 72/2002 van 23 april 2002 en volgens het arrest van het Hof nr. 130/2001 van 23 oktober 2001.

(rolnummer: 1976)

L'affaire concernant les questions préjudicielles relatives à l'article 10, 1°, de la loi du 12 décembre 1997 "portant confirmation des arrêtés royaux pris en application de la loi du 26 juillet 1996 visant à réaliser les conditions budgétaires de la participation de la Belgique à l'Union économique et monétaire européenne, et de la loi du 26 juillet 1996 portant modernisation de la sécurité sociale et assurant la viabilité des régimes légaux des pensions", en tant qu'il confirme l'arrêt royal du 24 juillet 1997 "instaurant le régime volontaire de travail de la semaine de quatre jours et le régime du départ anticipé à mi-temps pour certains militaires et modifiant le statut des militaires en vue d'instaurer le retrait temporaire d'emploi par interruption de carrière, en application de l'article 3, § 1er, 1°, de la loi du 26 juillet 1996 visant à réaliser les conditions budgétaires de la participation de la Belgique à l'Union économique et monétaire européenne", posées par le Conseil d'Etat est rayée du rôle, à la suite de l'arrêt de la Cour n° 72/2002 du 23 avril 2002 et conformément à l'arrêt de la Cour n° 130/2001 du 23 octobre 2001.

(n° du rôle: 1976)

*Ter kennisgeving**Pour information*

REKENHOF

COUR DES COMPTES

Wetsvoorstel nr. 1672/9

Proposition de loi n° 1672/9

Bij brief van 22 mei 2002 zendt de eerste voorzitter van het Rekenhof een afschrift over van de brief aan de voorzitter van de commissie voor de Financiën en de Begroting, in toepassing van artikel 65 van het Reglement van de Kamer van volksvertegenwoordigers, betreffende de budgettaire weerslag van amendement nr. 111 van mevrouw Fientje Moerman c.s. op het wetsvoorstel van de dames Jacqueline Herzet, Marie-Thérèse Coenen, Colette Burgeon, de heer Servais Verherstraeten, mevrouw Kristien Grauwels, de heer Jean-Jacques Viseur en de dames Magda De Meyer, Fientje Moerman, Els Van Weert en Pierrette Cahay-André tot oprichting bij het ministerie van Financiën van een begrotingsfonds voor alimentatievorderingen (nr. 1627/9–2001/2002).

Verzonden naar de commissie voor de Financiën en de Begroting

Wijzigingen van het personeelsstatuut

Bij brief van 23 mei 2002 zendt de eerste voorzitter van het Rekenhof, overeenkomstig de bepalingen van artikel 9 van de wet van 6 maart 1925 betreffende de jaarwedden van de leden van het Rekenhof en van het personeel van de tot deze inrichting behorende diensten, de wijzigingen over die het Rekenhof beslist heeft aan zijn personeelsstatuut aan te brengen.

Verzonden naar het Bureau van de Kamer

Bij brief van 22 mei 2002 zendt de eerste voorzitter van het Rekenhof de voorafbeelding van de uitslagen van de uitvoering van de Staatsbegroting voor 2001 over, die werd opgesteld ter uitvoering van artikel 77 van de gecoördineerde wetten op de Rijkscomptabiliteit (nr. 1833/1–2001/2002).

Rondgedeeld

Par lettre du 22 mai 2002, le premier président de la Cour des comptes transmet une copie de la lettre adressée au président de la commission des Finances et du Budget, en application de l'article 65 du Règlement de la Chambre des représentants, relative à l'impact budgétaire de l'amendement n° 111 de Mme Fientje Moerman et consorts à la proposition de loi de Mmes Jacqueline Herzet, Marie-Thérèse Coenen, Colette Burgeon, M. Servais Verherstraeten, Mme Kristien Grauwels, M. Jean-Jacques Viseur, Mmes Magda De Meyer, Fientje Moerman, Els Van Weert et Pierrette Cahay-André créant un fonds budgétaire des créances alimentaires au sein du ministère des Finances (n° 1627/9 – 2001/2002).

Renvoi à la commission des Finances et du Budget

Modifications du statut du personnel

Par lettre du 23 mai 2002, le premier président de la Cour des comptes transmet, conformément aux dispositions de l'article 9 de la loi du 6 mars 1925 relative aux traitements des membres de la Cour des comptes et du personnel des services de cette institution, les modifications que la Cour des comptes a décidé d'apporter à son statut du personnel.

Renvoi au Bureau de la Chambre

Par lettre du 22 mai 2002, le premier président de la Cour des comptes transmet la préfiguration des résultats de l'exécution du budget de l'Etat pour 2001, établie en application de l'article 77 des lois coordonnées sur la comptabilité de l'Etat (n° 1833/1–2001/2002).

Distribution